

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

**Operativni plan deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i
transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj
od 2022. do 2027. godine**

prosinac 2022.

SAŽETAK	1
1. UVOD	3
1.1 Opće smjernice i prioriteti procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije	3
1.2. Međunarodni i nacionalni okvir procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije transformacije	5
1.3. Usluge u sustavu socijalne skrbi u RH - trenutno stanje	8
1.4. Iskorištenost europskih strukturnih i investicijskih fondova u svrhu osiguravanja podrške procesu deinstitutionalizacije, transformacije i prevencije institucionalizacije u razdoblju 2014. – 2020. i postignuti rezultati	11
1.4.1. Pružatelji socijalnih usluga kojima je osnivač RH	11
1.4.2. Pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača	16
1.5. Suradnja s ostalim tijelima i organizacijama u provođenju procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije	16
1.6. Rizici, izazovi i očekivani rezultati u provedbi procesa u narednom razdoblju	18
2. DEINSTITUCIONALIZACIJA, PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE I TRANSFORMACIJA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA ZA DJECU BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ZA DJECU I MLADE S PROBLEMIMA U PONAŠANJU KOJIMA JE OSNIVAČ RH	19
2.1. Pružatelji usluga koji nemaju izrađen Individualni plan i nisu uključeni u proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije	19
2.2. Pružatelji usluga koji nastavljaju proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i razvoja mreže usluga u zajednici	23
2.3. Aktivnosti koje se odnose na pružatelje usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu s problemima u ponašanju	25
AKTIVNOST 1 Razvoj i uspostava aktivnosti obiteljskog suradnika u okviru usluge psihosocijalne podrške obitelji	25
AKTIVNOST 2 Unaprjeđenje kvalitete provedbe mjera obiteljsko-pravne zaštite	25
AKTIVNOST 3 Izrada individualnih planova deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga koji nisu obuhvaćeni procesom	26
AKTIVNOST 4 Razvoj/širenje usluge organiziranog stanovanja	26
AKTIVNOST 5 Razvoj/širenje ostalih izvaninstitucijskih usluga u zajednici za djecu, mlade i obitelji u riziku (psihosocijalna podrška, boravak, socijalno mentorstvo i ostale usluge podrške) s ciljem smanjenja ulaska korisnika u institucije i povećanja izlaska iz institucije te zapošljavanje stručnjaka za potrebe širenja mreže socijalnih usluga u zajednici	27
AKTIVNOST 6 Povećanje smještanih kapaciteta u udomiteljskim obiteljima i broja udomiteljskih obitelji za djecu	28
3. DEINSTITUCIONALIZACIJA, PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE I TRANSFORMACIJA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I ODRASLE OSOBE S INVALIDITETOM KOJIMA JE OSNIVAČ RH	29

3.1. Pružatelji usluga koji nisu uključeni u proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije.....	29
3.2 Pružatelji usluga koji nastavljaju proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i razvoja mreže usluga u zajednici	34
3.3. Aktivnosti koje se odnose na pružatelje usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom.....	35
AKTIVNOST 1 Izrada individualnih planova deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga koji nisu obuhvaćeni procesom.....	35
AKTIVNOST 2 Razvoj/širenje izvaninstitucijskih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom (rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja, pomoć u kući, boravak, socijalno mentorstvo, odmor od skrbi, peer podrška i druge usluge podrške u zajednici) s ciljem smanjenja ulaska korisnika u institucije i povećanja izlaska iz institucije te zapošljavanje stručnjaka za potrebe širenja mreže socijalnih usluga u zajednici.....	35
AKTIVNOST 3 Razvoj/širenje usluge organiziranog stanovanja i otvaranje novih stambenih jedinica te zapošljavanje potrebnog broja radnika	36
AKTIVNOST 4 Unapređenje zakonodavne regulative sukladno potrebama procesa deinstitutionalizacije i transformacije.....	37
4. JAČANJE KAPACITETA CENTARA ZA SOCIJALNU SKRB I OBITELJSKIH CENTARA KAO PODRŠKA PROCESU DEINSTITUCIONALIZACIJE I PREVENCIJE INSTITUCIONALIZACIJE KORISNIKA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI	37
4.1. Aktivnosti koje se odnose na centre za socijalnu skrb i obiteljske centre	39
AKTIVNOST 1 Unaprjeđenje infrastrukture centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara kao podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije.....	39
AKTIVNOST 2 Zapošljavanje stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb i obiteljskim centrima radi širenja programa i usluga za obitelji u riziku kao podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije korisnika	40
5. UNAPREĐIVANJE KOMPETENCIJA PRUŽATELJA USLUGA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI KAO PODRŠKA PROCESU DEINSTITUCIONALIZACIJE, PREVENCIJE INSTITUCIONALIZACIJE I TRANSFORMACIJE I OSIGURAVANJE ODRŽIVOSTI SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI	40
5.1. Aktivnosti koje se odnose na sve pružatelje socijalnih usluga.....	41
AKTIVNOST 1 Unapređivanje profesionalnih kompetencija radnika u sustavu socijalne skrbi.....	41
AKTIVNOST 2 Uspostava učinkovitog sustava podrške stručnim radnicima i korisnicima te obiteljima korisnika u svrhu pripreme za prijelaz u izvaninstitucijske oblike smještaja	41
AKTIVNOST 3 Razvoj analitičkih kapaciteta ministarstva nadležnog za područje socijalne skrbi za praćenje potreba i dugoročno planiranje zapošljavanja u sustavu socijalne skrbi	42
AKTIVNOST 4 Osiguravanje održivosti socijalnih usluga.....	42
AKTIVNOST 5 Izrada Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba u području razvoja socijalnih usluga	43
AKTIVNOST 6 Osiguravanje potrebnih nekretnina za pružanje izvaninstitucijskih socijalnih usluga	43

AKTIVNOST 7 Razvoj metodologije/instrumenata za praćenja procesa
deinstitucionalizacije prevencije institucionalizacije i transformacije 44

**6. PROVEDBA PROCESA DEINSTITUCIONALIZACIJE I PREVENCIJE
INSTITUCIONALIZACIJE PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA DRUGIH OSNIVAČA 44**

SAŽETAK

S ciljem priznavanja jednakog prava djeci i svim osobama s invaliditetom na život u obitelji i zajednici, s pravom izbora jednakim kao i za druge osobe, Republika Hrvatska (dalje: RH) poduzima učinkovite i odgovarajuće mjere koje olakšavaju djeci i osobama s invaliditetom puno uživanje ovog prava i punu uključenost i sudjelovanje u zajednici. U tu svrhu nastavlja s procesom deinstitutionalizacije korisnika, prevencije njihove institucionalizacije i transformacije pružatelja usluga.

Pri definiranju politike koja se odnosi na proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije ustanova koje pružaju uslugu smještaja, a s ciljem smanjenja broja korisnika na smještaju u institucijama, integrirana su sva načela i preporuke proizašle iz ključnih međunarodnih nacionalnih dokumenata.

Vlada Republike Hrvatske u prosincu 2021. godine donijela je *Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine* i *Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine* i njima pripadajuće akcijske planove.

Dokument kojim će se operacionalizirati mjere koje se odnose na ovaj proces, a koje su planirane u navedenim nacionalnim planovima, i kojim će se ispuniti jedan od kriterija koji su uvjet za korištenje sredstava EU fondova u programskom razdoblju 2021. -2027. je *Operativni plan deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2027. godine* (dalje: Operativni plan).

Ovaj se Operativni plan donosi s ciljem smanjenja broja korisnika u institucijama i osiguravanja njihovog života u zajednici te razvoja usluga podrške u zajednici, a u svrhu osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga.

Operativni plan podijeljen je u šest cjelina. U uvodnom dijelu prikazane su opće smjernice procesa, međunarodni i nacionalni regulatorni okvir procesa, usluge u sustavu socijalne skrbi, iskorištenost sredstava fondova EU i postignuti rezultati u razdoblju 2014. – 2020., važnost suradnje s drugim dionicima u procesu, rizici, izazovi i očekivani rezultati procesa. Drugi dio Operativnog plana odnosi se na proces vezan uz pružatelje usluga čiji je osnivač RH za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu i mlade s problemima u ponašanju. Treći dio Operativnog plana odnosi se na proces vezan uz pružatelje usluga čiji je osnivač RH za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom. U četvrtom dijelu Operativnog plana istaknuta je uloga centara za socijalnu skrb¹ i obiteljskih centara² u procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije te su navedene aktivnosti za naredno

¹ Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (NN, broj 18/22, 46/22 i 119/22) dana 1. siječnja 2023. poslove centra za socijalnu skrb preuzima Hrvatski zavod za socijalni rad

² Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (NN, broj 18/22, 46/22 i 119/22) dana 1. siječnja 2023. Obiteljski centar postaje samostalna institucija i preuzima poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove centra za socijalnu skrb: savjetodavnu uslugu koja se odnosi na brak, roditeljstvo, obiteljske i partnerske odnose, razvoj socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima, razvoj komunikacije i tolerancije u mladenačkim i partnerskim odnosima, organiziranje i provođenje edukacije posvojitelja, obiteljsku medijaciju, poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva te poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti.

razdoblje. Peti dio Operativnog plana ističe potrebu jačanja kompetencija pružatelja socijalnih usluga, a šesti dio odnosi se na provedbu procesa pružatelja usluga drugih osnivača.

Ovim dokumentom ujedno su definirana potrebna financijska ulaganja u razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici iz strukturnih fondova Europske unije (Europski socijalni fond – ESF+, te Europski fond za regionalni razvoj – EFRR), odnosno drugih instrumenata financiranja.

Kako bi osiguralo kvalitetnu pripremu pružatelja usluga za provedbu navedenog procesa Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike osigurat će tehničku pomoć za izradu individualnih planova te pripremu projekata pružatelja usluga kojima je osnivač RH, kao i sustav praćenja provedbe procesa za što su planirana sredstva u narednom programskom razdoblju ESF+ 2021.-2024.

U listopadu 2024. godine izrađene su dopune ovog Operativnog plana koje se odnose na uvođenje novoosnovanog pružatelja usluga za djecu Centra za pružanje usluga u zajednici Međimurje u ovaj dokument (Odluka ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike KLASA:910-01/23-03/05, URBROJ:524-09-02-021/24-92 od 30. listopada 2024.).

1. UVOD

1.1 Opće smjernice i prioriteti procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije

S ciljem osiguravanja prava na život u zajednici osobama s invaliditetom, djeci s teškoćama u razvoju, djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeci s problemima u ponašanju, Ministarstvo kontinuirano provodi proces deinstitutionalizacije korisnika usluge smještaja, prevencije institucionalizacije korisnika i transformacije domova u sustavu socijalne skrbi.

Deinstitutionalizacija korisnika podrazumijeva zamjenu institucionalnog oblika smještaja u oblik skrbi u zajednici koji će korisnicima usluge smještaja omogućiti:

- život u njihovim biološkim ili posvojiteljskim obiteljima uz podršku
- život u udomiteljskim obiteljima te
- dobivanje podrške za korištenje svih dostupnih usluga u zajednici sukladno individualnim potrebama pojedinog korisnika u programu organiziranog stanovanja.

Organizirano stanovanje je socijalna usluga kojom se osigurava neovisno življenje u stambenoj jedinici uz stalnu ili povremenu stručnu i drugu pomoć i potporu u osiguravanju osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, obrazovnih, rekreacijskih i drugih potreba radi uspostavljanja i održavanja njihovih socijalnih uloga, izjednačavanja njihovih mogućnosti, poboljšanja kvalitete života, te socijalnog uključivanja, ovisno o potrebama korisnika.

Usluga organiziranog stanovanja može se pružati u stambenim jedinicama koje mogu biti obiteljska kuća ili stan u obiteljskoj kući ili zgradi u lokalnoj zajednici namijenjenoj stanovanju, a u jednoj stambenoj jedinici preporučuje se pružanje usluge za najviše pet odraslih korisnika ili šestoro djece kao optimalan broj korisnika za uspješnu provedbu ove usluge.

Na istoj lokaciji mogu se nalaziti najviše dvije stambene jedinice (dva stana u stambenoj zgradi ili dva stana u obiteljskoj kući), a lokacija stambene jedinice treba biti u samom naselju, kako bi se korisnicima usluge organiziranog stanovanja omogućio pristup javnim uslugama, sadržajima i mogućnostima koje su dostupne ostalim građanima te puno sudjelovanje u životu njihove zajednice, s ciljem suzbijanja prostorne segregacije i socijalne isključenosti. Na ovaj način želi se izbjeći koncentracija pripadnika pojedine osjetljive skupine na istom mjestu i njihova marginalizacija.

Model pružanja usluge organiziranog stanovanja je upravo suprotan od života u instituciji u kojoj su štićenici: izolirani od šire zajednice i/ili su prisiljeni živjeti zajedno; nemaju dovoljnu kontrolu nad svojim životima i odlukama koje utječu na njih i zahtjevi same organizacije često imaju prioritet nad pojedinačnim potrebama štićenika.

Potrebna podrška za djecu provodi se kao sveobuhvatna podrška u trajanju od 24 sata dnevno, a mlađim punoljetnim osobama kao povremena podrška u ograničenom trajanju dnevno. Podršku osiguravaju odgovaratelji.

Potrebna podrška osobama s invaliditetom, korisnicima usluge organiziranog stanovanja provodi se u sljedećem intenzitetu i trajanju:

- pojačana podrška funkcionalno potpuno ovisnom korisniku 24 sata dnevno (organizirano stanovanje uz sveobuhvatnu podršku)

- pojačana podrška funkcionalno djelomično ovisnom korisniku do 16 sati dnevno (organizirano stanovanje uz svakodnevnu intenzivnu podršku)
- podrška funkcionalno djelomično ovisnom korisniku 2,5 sata dnevno (organizirano stanovanje uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku)
- podrška funkcionalno neovisnom korisniku 2 sata dva do tri puta tjedno (organizirano stanovanje uz povremenu podršku).

Podršku korisnicima s invaliditetom pružaju:

- asistent u organiziranom stanovanju - pruža podršku u svakodnevnim aktivnostima i razvijanju praktičnih vještina u skladu s principima aktivne podrške, pruža podršku u svakodnevnim aktivnostima u stanu i u zajednici s ciljem ostvarivanja ciljeva osobno usmjerenog plana, pruža podršku korisnicima u razvijanju i održavanju krugova podrške, osobnom razvoju, razvijanju praktičnih vještina, zadržavanju radnih aktivnosti, potiče korisnika na svrsishodno provođenje aktivnosti slobodnog vremena i sudjeluju u istim
- zastupnik čija je uloga zastupanje interesa osobe s invaliditetom - korisnika, priprema korisnika za osobno usmjereni planiranje te praćenje i dokumentiranje realizacije ciljeva, pružanje podrške korisnicima pri građenju prirodnog kruga podrške. Također odgovoran je za širenje interesa korisnika, aktivno potiče njihov razvoj i korištenje vještina samoodređenja osobe i drugih životnih vještina.

Pristup skrbi za korisnika u organiziranom stanovanju u RH temelji se na:

- potpunoj uključenosti korisnika u sva područja života u zajednici,
- uključenosti korisnika u donošenje svih odluka vezanih uz novi oblik života,
- mogućnosti izbora s kim i u kojem obliku organiziranog stanovanja žele živjeti,
- korisnik u svrhu korištenja ove usluge daje svoj pristanak ili ga daje njegov zakonski zastupnik,
- korisnik ima kontrolu nad vlastitom privatnošću,
- potiče se širenje mreže podrške u zajednici s posebnim naglaskom na članove obitelji korisnika,
- osoba lišena poslovne sposobnosti ima pravo sudjelovati i dati mišljenje u postupcima u kojima se odlučuje o njezinim pravima i interesima,
- individualne odnosno pojedinačne potrebe svakog korisnika su prioritet,
- korisnik sudjeluje u procesu donošenja individualnog plana promjena ili osobno usmjerenog plana koji se izrađuje zajedno s korisnikom i članovima njegove obitelji koje sam bira pri čemu se primjenjuju sva načela uz poštivanje svih njegovih prava.

U postupcima u kojima se odlučuje o pravima i interesima djeteta, dijete ima pravo na prikladan način saznati važne okolnosti slučaja, dobiti savjet i izraziti svoje mišljenje te biti obaviješteno o mogućim posljedicama uvažavanja njegova mišljenja, a mišljenje djeteta uzima se u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelosti.

Iz svega navedenog vidljiva je značajna razlika institucionalnog oblika skrbi od oblika izvaninstitucionalnog oblika skrbi kroz pružanje usluge organiziranog stanovanja u RH, odnosno radi se o modelu ljudskih prava kao nadogradnji socijalnog modela u skrbi o djeci s teškoćama u razvoju, odraslim osobama s invaliditetom, o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeci s problemima u ponašanju.

Dosadašnja iskustva u Hrvatskoj pokazuju uspješnu integraciju korisnika u zajednici te važnost i nužnost očuvanja postojeće socijalne mreže i njezinog širenja.

Zajednički život više korisnika (2-5 korisnika) u istom stanu ili kući koja je u zajednici pridonosi usvajanju socijalnih vještina poput vještina komunikacije, međusobnog uvažavanja, tolerancije i poštovanja, uspješnog ispunjenja uloga u zajedničkom kućanstvu, podjeli

odgovornosti i samostalnosti u obavljanju svakodnevnih aktivnosti usmjerenih zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, izgradnji međusobnih odnosa potrebnih za suživot i najsličniji su obliku života u obitelji i niti u kojem obliku nisu segregirajući.

Usporedno s implementacijom politike deinstitutionalizacije jedno od prioriteta područja odnosi se na proces prevencije institucionalizacije što podrazumijeva razvoj adekvatnih službi podrške u zajednici i alternativnih oblika smještaja za osobe s invaliditetom kao jednog od temeljnih preduvjeta uspješnosti procesa deinstitutionalizacije.

Proces transformacije obuhvaća razvoj izvaninstitucijskih usluga s ciljem smanjenja ukupnog broja korisnika usluge smještaja ili njegovog napuštanja u potpunosti i osiguravanje prvenstveno izvaninstitucijskih oblika skrbi potrebnih u zajednici u kojoj djeluje pružatelj usluge. Usluga smještaja zadržava se za korisnike kojima je potrebna dugotrajna intenzivna skrb kao i za korisnike koje je potrebno smjestiti u kriznim situacijama ako u tom trenutku nije moguće osigurati alternativni smještaj u zajednici. Uslugu smještaja moguće je koristiti i radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa.

Sastavni dio procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije su promjene u cijelom sustavu, a odnose se na načine na koji se usluge strukturiraju i na koji se njima upravlja, individualiziraniji pristup korisniku od strane pružatelja usluge, promjena položaja korisnika u odnosu na pružatelje podrške od pasivnog primatelja usluge do aktivnog sudionika u procesu te iznad svega promjene načina koji korisnicima omogućavaju sudjelovanje u životu zajednice u cjelini što zahtjeva transformaciju ustanove.

To uključuje usklađenost komponenti koje se odnose na projekcije i očekivane ishode deinstitutionalizacije za svaku korisničku skupinu definiranu operativnim i individualnim planom, te prioritete i projekcije razvoja mreže socijalnih usluga na lokalnoj razini, kao rezultat planirane deinstitutionalizacije i transformacije određene kako individualnim planovima pružatelja usluga tako i socijalnim planovima.

1.2. Međunarodni i nacionalni okvir procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije transformacije

Ovaj Operativni plan naslanja se na niz međunarodnih i nacionalnih dokumenata.

U RH se politika prema djeci i osobama s invaliditetom zasniva na suvremenim međunarodnim standardima koji uključuju i temeljna načela ljudskih prava kao što je načelo nediskriminacije te načelo međuzavisnosti i nedjeljivosti svih ljudskih prava, a što čini nužnim ostvarivanje pristupačnosti svih građanskih i političkih, kao i socijalnih, kulturnih i gospodarskih prava osobama s invaliditetom.

Pravo na život u zajednici sadržano je u mnogim europskim dokumentima i dokumentima Ujedinjenih naroda:

- UN Konvencija o pravima djeteta,
- Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta glede uključivanja djece u oružane sukobe,
- Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i
- Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi.
- Preporuke UN odbora za prava djece od 22. lipnja 2022. godine odnose se ubrzavanje procesa deinstitutionalizacije kroz donošenje jasne strategije deinstitutionalizacije, razvoja usluga u zajednici, osiguranje dostatne alternativne mogućnosti skrbi u obitelji

i zajednici za djecu koja ne mogu ostati sa svojim obiteljima, među ostalim dodjelom dostatnih financijskih sredstava za udomiteljstvo itd.

- Općoj deklaraciji o pravima čovjeka,
- Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom,
- Standardnim pravilima UN-a o izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom,
- Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda i Fakultativni protokol uz Konvenciju

Poseban značaj u kontekstu načela socijalnog uključivanja ima članak 19. Konvencije: „Neovisno življenje i uključenost u zajednicu“. Ovim člankom države potpisnice Konvencije priznaju jednako pravo svim osobama s invaliditetom na život u zajednici, s pravom izbora jednakim kao i za druge osobe te se države potpisnice obvezuje poduzeti djelotvorne i odgovarajuće mjere kako bi olakšale osobama s invaliditetom puno uživanje ovog prava i punog uključivanja i sudjelovanja u zajednici.

Na europskoj razini Vijeće Europe još od osnutka (1949. godine) brine o pravima djece i osobama s invaliditetom:

- Europska socijalna povelja,
- Europskoj konvenciji o ljudskim pravima,
- Europskom stupu socijalnih prava,
- Akcijskom planu provedbe EU stupa socijalnih prava,
- Strategiji EU o pravima djeteta.

Navedena obveza također je propisana brojnim preporukama na europskoj razini te je Europska stručna skupina za prijelaz s institucionalne skrbi na usluge podrške za život u zajednici izradila Zajedničke europske smjernice za prijelaz s institucionalne skrbi na usluge podrške za život u zajednici i Upute o uvođenju i podupiranju trajnog prijelaza s institucionalne skrbi na alternativne oblike skrbi i podrške u obitelji i zajednici koje se odnose i na djecu.

Nastavno na međunarodne dokumente i preporuke, RH donijela je niz dokumenata u svrhu promicanja i poštivanja prava na život u zajednici djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom, djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djece i mladih s problemima u ponašanju.

Temelji za planiranje procesa u RH postavljeni su *Planom deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2011. do 2016.*(2018.) Temeljem navedenog plana, 2014. godine donijet je *Operativni plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u republici hrvatskoj 2014. – 2016.* kojim su razrađene aktivnosti u području deinstitutionalizacije i transformacije za 32 državna doma socijalne skrbi. U navedenim dokumentima proces deinstitutionalizacije bio je usmjeren na djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mlade s problemima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom.

S ciljem nastavka započetih procesa, donesen je novi *Plan transformacije i deinstitutionalizacije, te prevencije institucionalizacije 2018. – 2020. godine*, kao nadogradnja prethodnom, koji je obuhvatio sve korisničke skupine. Svrha ovog plana je bio nastavak procesa deinstitutionalizacije kao i širenje procesa prevencije institucionalizacije na žrtve obiteljskog nasilja, žrtve trgovanja ljudima, osobe s problemima ovisnosti, beskućnike i starije osobe.

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti za Republiku Hrvatsku 2021. – 2026. unutar podkomponente *Unapređenje sustava socijalne skrbi* planirane su reformske i investicijske mjere povezane s razvojem usluga u zajednici s ciljem prevencije institucionalizacije.

U prosincu 2021. godine usvojeni su sljedeći strateški dokumenti: *Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine*, *Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine* i *Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. godine*. U svibnju 2022. godine usvojen je *Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine*.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine obuhvaća, između ostalog, mjere usmjerene na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina.

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine obuhvaća mjere usmjerene daljnjem razvoju sustava socijalne skrbi zadržavajući opredjeljenje prema deinstitucionalizaciji i transformaciji, te razvoju primjerenih usluga radi osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga za sve socijalno osjetljive skupine.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine predstavlja dokument koji ima za cilj nastavak unapređenja uvjeta za aktivno uključivanje i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima života zajednice.

Nacionalnim planom za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine, a u cilju osiguranja uvjeta zaštite prava svakog djeteta bez iznimke i davanja prednosti najboljem interesu svakog djeteta, promiče se cjelovito unaprjeđenje zaštite prava djece kroz zajedničko djelovanje cjelokupnog sustava i svih ključnih dionika.

U tijeku je i izrada *Nacionalnog akcijskog plana za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj* koji će obuhvaćati mjere i aktivnosti usmjerene djeci koja su u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti s ciljem osiguranja pristupa ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, pristupa i podrške u okviru osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja, pristupa kvalitetnoj prehrani, dostupnosti zdravstvenih usluga i socijalnih usluga u zajednici. Ostvarivanje predloženih ciljeva te primjena predloženih mjera i aktivnosti pridonijet će smanjenju broja djece koja žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti do 2030. godine.

U suradnji s Ministarstvom zdravstva kao nadležnim tijelom, u tijeku je i izrada *Operativnog plana cjelovitog razvoja dugotrajne skrbi* s rokom donošenja prosinac 2023., kako bi se unaprijedila dostupnost i osigurala učinkovita, kvalitetna, integrirana i održiva dugotrajna skrb u RH povezivanjem zdravstvenih i socijalnih usluga. U Plan će biti uključene i mjere za promicanje usluga u zajednici i obitelji uključujući prevenciju i primarnu skrb, kućnu njegu i usluge u zajednici u odnosu na djecu kojoj je potrebna složena skrb, osobe s invaliditetom te osobe s teškim zdravstvenim stanjem kao i starije osobe kojima je potrebna složena ili dugotrajna njega.

Odredbe Ustava RH u kojima je iskazano jasno opredjeljenje ka zaštiti i promociji obiteljskih vrijednosti te zaštiti i poštivanju dječjih prava kao i prava osoba s invaliditetom, predstavljaju temelj na kojima je izgrađen i normativni okvir koji obuhvaća Zakon o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 18/22, 46/22 i 119/22), Zakon o udomiteljstvu (Narodne novine, broj

115/18, 18/22), Obiteljski zakon (Narodne novine, broj 103/15 i 98/19), Zakon o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/11, 143/12, 148/13, 56/15 i 126/19), Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje (Narodne novine, broj 133/12), te Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, br. 70/17, 126/19, 84/21 i 114/22).

U svrhu osiguravanja kvalitete pruženih socijalnih usluga uvedeni su standardi u pogledu prostora, radnika i opreme u odnosu na pojedinu korisničku skupinu propisani Pravilnikom o mjerilima za pružanje socijalnih usluga (Narodne novine, br. 110/22) te standardi kvalitete i smjernice za njihovu provedbu propisani Pravilnikom o standardima kvalitete socijalnih usluga (Narodne novine, broj 31/23).

Cilj standarda kvalitete socijalnih usluga je razvoj kvalitetnih socijalnih usluga, te mjerenje njihove kvalitete čime se kod svih pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj potiče unaprjeđenje pružanja socijalnih usluga koje su prihvatljive za korisnike, orijentirane na korisnike i usmjerene prema rezultatima. U standardima kvalitete naglasak se stavlja prvenstveno na korisnike usluga, promicanje neovisnosti i autonomije korisnika, njihovo sudjelovanje u normalnom životu u prirodnom društvenom okruženju te posebno, poštivanje njihovih ljudskih, građanskih i socijalnih prava.

1.3.Usluge u sustavu socijalne skrbi u RH - trenutno stanje

Socijalne usluge u Republici Hrvatskoj ostvaruju se putem niza pružatelja usluga za različite korisničke skupine koji se s obzirom na svoj formalno pravni status mogu podijeliti na ustanove socijalne skrbi (centri za socijalnu skrb, domovi socijalne skrbi/centri za pružanje usluga u zajednici i centri za pomoć u kući), udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe, fizičke osobe koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost (pretežito u obiteljskom domu) te udomiteljske obitelji.

Prema podacima iz Upisnika ustanova socijalne skrbi, Evidencije fizičkih osoba koje profesionalno pružaju socijalne usluge, te Evidencije pravnih osoba i obrtnika koji pružaju socijalne usluge, stanje na dan 19. listopada 2022. u RH je sljedeće:

U RH u sustavu socijalne skrbi djeluje ukupno 1365 pružatelja socijalnih usluga

- 390 ustanova
- 417 fizičkih osoba
- 558 pravnih osoba.

U Upisniku ustanova socijalne skrbi nalazi se ukupno 390 ustanova koje pružaju socijalne usluge.

Osnivač RH:

- 82 centra za socijalnu skrb s ukupno 54 podružnice
- 69 domova socijalne skrbi/centara za pružanje usluga u zajednici kojima je osnivač RH, od čega:
 - ✓ 13 domova socijalne skrbi za djecu i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi,
 - ✓ 26 domova socijalne skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom od čega 11 domova socijalne skrbi provodi i djelatnost odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju;
 - ✓ 10 domova socijalne skrbi za djecu i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju od čega dva doma socijalne skrbi provodi i djelatnost odgoja i obrazovanja za djecu s problemima u ponašanju,
 - ✓ 18 domova socijalne skrbi za odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i
 - ✓ 2 doma socijalne skrbi za starije i teško bolesne odrasle osobe

Drugi osnivači:

- ✓ 45 decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe kojima je osnivač županija
- ✓ 194 ustanova drugih osnivača

U Evidenciji fizičkih osoba koje profesionalno pružaju socijalne usluge upisano je ukupno 417 pružatelja socijalnih usluga - nedržavni pružatelji socijalnih usluga tj. pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača (uglavnom je riječ o obiteljskim domovima).

U Evidenciji pravnih osoba i obrtnika koji pružaju socijalne usluge upisano je ukupno 558 pružatelja socijalnih usluga - nedržavni pružatelji socijalnih usluga tj. pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača.

Na mrežnim stranicama Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike javno je dostupan „Registar pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi“ koji sadrži aktualne podatke o pružateljima socijalnih usluga koji imaju važeće rješenje o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga. U Registru su dostupni osnovni podaci o pružatelju socijalnih usluga, podaci o vrsti usluge koju pružaju i za koju korisničku skupinu, podaci o kapacitetu usluge, podaci o licenci te ostali podaci povezani s obavljanjem djelatnosti.

U svrhu osiguravanja dostupnosti podataka o broju korisnika kojima je potrebno osigurati usluge u realnom vremenu, izrađen je aplikativni sustav Registar korisnika socijalnih usluga i zaprimljenih zahtjeva za korištenjem usluga. u kojem će se na jednom mjestu voditi podaci o korisnicima usluga, kao i podaci o zaprimljenim zahtjevima za korištenjem usluga. Primjena aplikacije u punom opsegu planirana je u prvoj polovici 2025. godine.

Socijalne usluge mogu se ostvarivati unutar mreže socijalnih usluga ili izvan nje.

U mreži se ostvaruju usluge temeljem rješenja centara za socijalnu skrb, a pružaju ih ustanove čiji je osnivač RH, te drugi osnivači s kojima je sklopljen ugovor o pružanju socijalnih usluga. Mreža socijalnih usluga trenutačno obuhvaća 69 državnih pružatelja socijalnih usluga i 383 pružatelja socijalnih usluga drugih osnivača s kojima je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike sklopilo ugovor o pružanju socijalnih usluga.

Sustav socijalne skrbi nudi širok spektar raznovrsnih usluga. Socijalne usluge koje su definirane Zakonom o socijalnoj skrbi i provedbenim propisima namijenjene su zadovoljavanju specifičnih potreba korisnika, nastalih uglavnom zbog invaliditeta, starosti, ovisnosti, neodgovarajuće roditeljske skrbi, problema u ponašanju, obiteljskog nasilja, trgovanja ljudima, beskućništva, traženja azila i dr.

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi socijalne usluge prvenstveno se priznaju korisniku kao izvaninstitucijske usluge.

Izvaninstitucijske socijalne usluge značajne za proces deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije obuhvaćaju uslugu boravka, organiziranog stanovanja, uslugu savjetovanja, stručne procjene, psihosocijalnog savjetovanja, socijalnog mentorstva, obiteljske medijacije, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja, psihosocijalne podrške, rane razvojne podrške, pomoći pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja te pomoći u kući.

Navedene socijalne usluge priznaju se ili odobravaju na temelju sveobuhvatne i/ili specifične procjene potreba korisnika, rizika i snaga obitelji i resursa lokalne zajednice, u skladu s individualnim planom promjene ili planom intervencija, radi osnaživanja i bolje socijalne uključenosti. Uslugu sveobuhvatne procjene i planiranja provodi socijalni radnik – voditelj slučaja u centru za socijalnu skrb u koordinaciji s drugim stručnim radnicima.

Usluga smještaja je usluga koja se pruža kao institucijska skrb u domu socijalne skrbi ili kod drugih pružatelja usluga ili kao izvaninstitucijska skrb u udomiteljskoj obitelji.

Usluga smještaja priznaje se u kriznim situacijama, radi provođenja rehabilitacijskih programa, radi provođenja psihosocijalnih tretmana, radi školovanja po posebnom programu izvan mjesta prebivališta u slučaju kada školovanje nije moguće osigurati u mjestu prebivališta najdulje do navršene 21. godine, te u drugim slučajevima ako osobi nije moguće osigurati skrb u vlastitom domu, najdulje do navršene 21. godine, djetetu s problemima u ponašanju radi multidisciplinarnе procjene, u trajanju od 30 dana.

Usluga smještaja osigurava se korisniku i kao dugotrajni oblik skrbi u slučaju kada je korisniku potrebna dugotrajna intenzivna skrb koju nije moguće osigurati u drugom obliku.

Smještajem se osigurava stanovanje i organizirane aktivnosti tijekom dana uz stalnu stručnu i drugu pomoć i potporu u osiguravanju osnovnih i dodatnih životnih potreba, a koje ne mogu biti zadovoljene u obitelji.

Stvaranjem zakonskog okvira za uslugu osobne asistencije proširuje se spektar izvaninstitucijskih usluga te će se osobama s invaliditetom osiguravati kontinuirana pomoć u aktivnostima koje su joj svakodnevno potrebne u kući i izvan kuće, u svrhu većeg stupnja samostalnosti, uključenosti u zajednicu, osiguravanja ljudskih prava i jednakih mogućnosti. Procjenjuje se da će pravo na uslugu ostvarivati više od 14000 osoba s invaliditetom, što će u velikoj mjeri pridonijeti prevenciji institucionalizacije i širenju pružatelja socijalnih usluga u mreži socijalnih usluga.

Udomiteljstvo

Udomiteljstvo kao oblik izvaninstitucijske skrbi kojim se osigurava skrb i potpora korisniku u poticajnom i pozitivnom obiteljskom okruženju ima dugu tradiciju u Republici Hrvatskoj. Usluga smještaja u udomiteljskoj obitelji (izvaninstitucijska skrb) pruža se u stambenoj jedinici: obiteljskoj kući ili stanu u obiteljskoj kući ili zgradi. Stambena jedinica mora biti u vlasništvu, suvlasništvu ili najmu udomitelja ili člana udomiteljske obitelji.

S obzirom na koegzistiranje poteškoća u području udomiteljstva poput različite razine kvalitete udomiteljske skrbi o korisnicima, nejednake regionalne rasprostranjenosti udomiteljstva, nepovoljne dobne i obrazovne strukture udomitelja, slabog odaziva novih obitelji za bavljenje udomiteljstvom posebice obitelji mlađe životne dobi i višeg stupnja obrazovanja u veljači 2022. godine donesene su izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu.

Cilj donošenja izmjena i dopuna Zakona o udomiteljstvu je kvalitetnija zaštita prava korisnika, posebno djece te unapređenje i širenje izvaninstitucijskih usluga.

Posebni ciljevi:

- Osiguran određeni broj specijaliziranih udomitelja za djecu
- Povećanje broja udomitelja
- Povećanje udomiteljskih obitelji u regijama gdje udomiteljstvo nije dovoljno razvijeno.

U svrhu povećanja broja udomitelja povećane su naknade za rad udomitelja (sa 2000 na 4000 kuna za troje djece ili 4 odrasle osobe te su povećane opskrbnine za potrebe korisnika s posebnim naglaskom na djecu.

Ukupan broj udomitelja u RH je 2.544, broj udomitelja za djecu je 1.294, što čini 51% ukupnog broja udomitelja. Broj smještenih korisnika je 5.770, od čega je 2.086 djece.

1.4. Iskorištenost europskih strukturnih i investicijskih fondova u svrhu osiguravanja podrške procesu deinstitucionalizacije, transformacije i prevencije institucionalizacije u razdoblju 2014. – 2020. i postignuti rezultati

1.4.1. Pružatelji socijalnih usluga kojima je osnivač RH

U procesu transformacije i deinstitucionalizacije učinjeni su pozitivni pomaci prvenstveno uz podršku osiguranih bespovratnih sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova u okviru europske financijske perspektive 2014. – 2020., ali i korištenjem raspoloživih sredstava državnog proračuna:

- Procesom transformacije obuhvaćena su 24 državna pružatelja socijalnih usluga (13 pružatelja za djecu i mlade i 11 za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom) od ukupno njih 69.
- Šest državnih pružatelja socijalnih usluga napustilo je institucijski oblik skrbi i pružaju isključivo izvaninstitucijske socijalne usluge (pet pružatelja usluga za djecu i mlade – Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje (prije Odgojni dom Bedekovčina), Centar za pružanje usluga u zajednici Zadar (prije Dom za odgoj djece i mladeži Zadar), Centar za pružanje usluga u zajednici Kuća sretnih ciglica, Centar za pružanje usluga u zajednici Svitanje, Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce i jedan pružatelj usluga za osobe s invaliditetom - Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj).
- Postignuta je promjena u omjeru između institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi u korist izvaninstitucijskih oblika skrbi koji se osiguravaju za korisnike, osim u odnosu na osobe s teškoćama mentalnog zdravlja.
- 77,37 % djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi obuhvaćeno izvaninstitucijskim oblikom skrbi u odnosu na 22,63% djece u instituciji.
- 77,07% djece s problemima u ponašanju obuhvaćeno izvaninstitucijskim oblikom skrbi u odnosu na 22,33% djece u instituciji.
- 74,62% djece s teškoćama u razvoju i osoba s tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjima obuhvaćeno izvaninstitucijskim oblikom skrbi u odnosu na 25,38% korisnika u instituciji.
- 19,20% odraslih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja obuhvaćeno izvaninstitucijskim oblikom skrbi u odnosu na 80,80% osoba u instituciji. Značajno veći udio korisnika s teškoćama mentalnog zdravlja obuhvaćen je institucijskim oblikom skrbi u odnosu na udio korisnika kojima se pružaju izvaninstitucijske usluge. Pružatelji socijalnih usluga za ovu korisničku skupinu tradicionalno imaju značajno veći smještajni kapacitet u odnosu na pružatelje usluga za djecu i pružatelje usluga za osobe s tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjima. Također, pružatelji usluga za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja nisu u dovoljnoj mjeri razvili usluge koje podupiru ostanak korisnika u obitelji i preveniraju njihovu institucionalizaciju. Razlog tome uglavnom je nedostatan broj zaposlenih stručnih radnika, ali i tradicionalno jače izražena socijalna distanca prema osobama s teškoćama mentalnog zdravlja. Pružatelji usluga za ovu skupinu korisnika locirani su na izoliranim i zabačenim mjestima, što još dodatno otežava razvoj usluga u zajednici. Iz tih razloga deinstitucionalizacija i transformacija pružatelja usluga za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja provodi se sporije. Kako bi se potaknuo razvoj usluga u zajednici za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, u ovom dokumentu istaknuto je 15 državnih pružatelja socijalnih usluga za ovu skupinu korisnika (od ukupno 18) kojima se prioritetno želi omogućiti uspostava i razvoj izvaninstitucijskih usluga uz podršku EU sredstava. Drugim pružateljima koji su već dosad razvili usluge u zajednici omogućit će se daljnje širenje mreže takvih usluga za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja. Podrška osobama s teškoćama mentalnog zdravlja pružat će se sukladno načelima i mjerama Europske zdravstvene unije.

- Zapošljavanjem dodatnog broja radnika korištenjem sredstava ESF-a državni pružatelji socijalnih usluga su već postojećim socijalnim uslugama obuhvatili veći broj korisnika, razvili nove izvaninstitucijske usluge koje ranije nisu pružali (posebice uslugu organiziranog stanovanja i uslugu podrške obiteljima putem mobilnih timova i organizirano stanovanje) te proširili mrežu usluga na područje manjih gradova i općina kako bi se povećala rasprostranjenost i dostupnost usluga podrške u zajednici.
- U tijeku je provedba dvogodišnjeg programa „ISKORAK“ vezana uz procjenu djece i mladih s problemima u ponašanju, a aktivnosti Programa upotpunjuju i nadovezuju se na nastojanja usmjerena daljnjem unapređenju usluga u sustavu socijalne skrbi te predstavljaju dodatni doprinos procesima prevencije institucionalizacije, deinstitucionalizacije i transformacije ustanova socijalne skrbi.

Iako su trenutačno dostupni podaci o potrebama dobar pokazatelj za potrebnim uslugama, za unaprjeđenje planiranja socijalnih usluga pristupilo se provedbi projekta Potpora poboljšanju socijalnih usluga u Hrvatskoj (SRSP, 2020) čiji je cilj razvoj nove metodologije za procjenu potreba u području socijalnih usluga. Cilj je osigurati ujednačen pristup u procjeni potreba za sve korisničke skupine i sve socijalne usluge uzimajući u obzir sve značajne elemente što će rezultirati izradom novih socijalnih planova utemeljenih na jedinstvenom metodološkom pristupu. Također, osim izrade nove metodologije za procjenu potreba kroz projekt se izrađuju standardi kvalitete namijenjeni udomiteljima za djecu.

U proteklom razdoblju 2014. – 2020. u svrhu osiguravanja potrebnih kadrova i odgovarajućih infrastrukturnih uvjeta za provedbu procesa transformacije i deinstitucionalizacije kao i prevencije institucionalizacije kroz Europski socijalni fond i Europski fond za regionalni razvoj provedeno je šest natječaja:

1. „Podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih“, ESF ograničeni poziv

U svrhu osiguravanja dodatno potrebnih stručnih kadrova za provedbu procesa proveden je ESF natječaj „Podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih“, ograničeni poziv za ustanove kojima je osnivač RH temeljem kojeg su osigurana sredstva u iznosu od 56.632.092,72 kuna za 10 državnih pružatelja:

1. Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce – 5.492.897,69 kn
2. Centar za pružanje usluga u zajednici Kuća sretnih ciglica Sl. Brod – 5.943.771,51 kn
3. Dječji dom Zagreb – 5.999.724,16 kn
4. Odgojni dom Bedekovčina – 5.979.803,26 kn
5. Dječji dom Ivana Brlić Mažuranić Lovran – 4.258.027,68 kn
6. Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek – 5.987.667,50 kn
7. Centar za pružanje usluga u zajednici Split – 5.995.683,51 kn
8. Dječji dom Maestral Split - 5.269.132,12 kn
9. Dom za odgoj djece i mladeži Osijek - 5.706.230,11 kn
10. Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka - 5.999.155,18 kn

2. „Podrška daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom“ ESF ograničeni poziv

Temeljem provedenog ograničenog poziva ESF-a „Podrška daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom“ za 11 ustanova kojima je osnivač RH osigurano je 123.842.908,60 kuna za 11 državnih pružatelja:

1. Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj -10.602.513,72
2. Dom za odrasle osobe Turnić -11.047.964,48 kn
3. Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek „JA kao i TI“ -11.474.958,53 kn

4. Centar za rehabilitaciju Zagreb -11.391.833,63 kn
 5. Centar za rehabilitaciju Stančić -11.439.695,68 kn
 6. Centar za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači -11.463.233,95 kn
 7. Centar za rehabilitaciju Pula -11.414.868,48 kn
 8. Dom za odrasle osobe Trogir -11.474.580,00 kn
 9. Dom za odrasle osobe Ljeskovica -10.928.085,43 kn
 10. Centar za rehabilitaciju Mir -11.153.470,92 kn
 11. Centar za rehabilitaciju Rijeka -11.451.703,78 kn
3. „Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitutionalizacije“, ESF otvoreni poziv faza II

S ciljem nastavka procesa proveden je natječaj „Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitutionalizacije“, ESF otvoreni poziv faza II temeljem kojeg su osigurana sredstva u iznosu od 47.945.655,37 kn za osam državnih pružatelja socijalnih usluga (19.295.064,65 kuna za četiri državna pružatelja za djecu i mlade i 28.650.590,72 kuna za četiri državna pružatelja za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom):

1. Centar za pružanje usluga u zajednici Lipik - 4.898.762,40 kn
 2. Dom za odgoj djece i mladeži Zadar - 5.040.000,00 kn
 3. Centar za pružanje usluga u zajednici "Kuća sretnih ciglica" - 3.991.237,31 kn
 4. Centar za pružanje usluga u zajednici Svitanje - 5.365.064,94 kn
 5. Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj - 7.747.323,08 kn
 6. Dom za odrasle osobe Turnić - 7.996.817,72 kn
 7. Centar za rehabilitaciju Stančić - 7.547.249,92 kn
 8. Centar za rehabilitaciju Zagreb - 5.359.200,00 kn
4. „Unapređivanje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga djeci i mladima kao podrška procesu deinstitutionalizacije – EFRR faza 1“ ograničeni poziv

U svrhu osiguravanja potrebnih infrastrukturnih uvjeta kroz ograničeni EFRR Poziv „Unapređivanje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga djeci i mladima kao podrška procesu deinstitutionalizacije – faza 1“ osigurana su sredstva u iznosu od 51.471.423,28 kuna za pet državnih pružatelja:

1. Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce – 6.660.944,25 kn
 2. Centar za pružanje usluga u zajednici Kuća sretnih ciglica Sl. Brod – 9.687.865,02 kn
 3. Odgojni dom Bedekovčina – 14.780.376,88 kn
 4. Dječji dom Zagreb – 15.187.130,50 kn
 5. Dječji dom Ivana Brlić Mažuranić Lovran – 5.155.106,63 kn
5. „Unaprjeđivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici osobama s invaliditetom kao podrška procesu deinstitutionalizacije – EFRR faza 1“ ograničeni poziv

U svrhu osiguravanja potrebnih infrastrukturnih uvjeta proveden je poziv „Unaprjeđivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici osobama s invaliditetom kao podrška procesu deinstitutionalizacije – faza 1“ kroz koji su osigurana sredstva u iznosu od 34.081.458,85 kuna za četiri državna pružatelja:

1. Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek „JA kao i TI“ - 8.585.564,68 kn
2. Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj - 7.989.192,97 kn

3. Dom za odrasle osobe Turnić - 8.951.240,50 kn
4. Centar za rehabilitaciju Stančić - 8.555.460,70 kn

6. „Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije – EFRR faza II“ otvoreni poziv

U okviru Poziva „Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije – faza 2“ ugovorena su sredstva u ukupnom iznosu od 136.663.847,84 kuna za 13 državnih pružatelja socijalnih usluga (48.268.918,87 kuna za četiri državna pružatelja za djecu i mlade i 88.394.928,97 kuna za devet državnih pružatelja za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom:

1. Dječji dom Maestral Split - 5.313.325,00 kn
2. Centar za pružanje usluga u zajednici Klasje Osijek - 14.792.951,94 kn
3. Dječji dom Ruža Petrović - 13.190.866,93 kn
4. Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka - 14.971.775,00 kn
5. Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek - 2.978.918,98 kn
6. Dom za odrasle osobe Lobor-grad - 14.977.339,53 kn
7. Centar za rehabilitaciju Zagreb - 14.921.090,91 kn
8. Centar za odgoj i obrazovanje Slava Raškaj Zagreb - 13.112.440,00 kn
9. Dom za odrasle osobe Borova - 5.673.669,52 kn
10. Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava - 14.926.813,59 kn
11. Centar za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači- 12.933.600,00 kn
12. Centar za rehabilitaciju Komarevo - 7.890.996,88 kn
13. Dom za odrasle osobe Zemunik - 980.059,56 kn

Iz navedenih ugovorenih projekata kroz šest EU natječaja postignuti su sljedeći rezultati:

Djeca i mladi - ESF projekti

- od ukupno 23 državna pružatelja socijalnih usluga za djecu i mlade, 13 pružatelja provodi aktivnosti deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije koje se financiraju iz sredstava Europskog socijalnog fonda
- 5 pružatelja u potpunosti je napustilo pružanje usluge smještaja za djecu i uspostavili su izvaninstitucijske socijalne usluge za djecu i mlade odnosno obitelji u riziku s ciljem prevencije institucionalizacije
- usvojeno 12 Individualnih plana transformacije i deinstitucionalizacije državnih pružatelja socijalnih usluga za djecu i mlade
- korištenjem ESF sredstava za širenje i razvoj usluga podrške u zajednici zaposleno je 97,5 stručnih radnika za pružanje usluge organiziranog stanovanja, savjetovanja i pomaganja putem mobilnih timova, boravka i rane razvojne podrške (53 stručnih radnika (socijalni radnik / psiholog / socijalni pedagog) za uslugu savjetovanja i pomaganja, dva rehabilitatora, jedan logoped, dva fizioterapeuta i 39,5 odgajatelja za uslugu organiziranog stanovanja i uslugu boravka)
- uslugom organiziranog stanovanja obuhvaćeno 71 djece i mladih
- uslugom poludnevnog boravka obuhvaćeno 323 korisnika
- uslugom rane razvojne podrške obuhvaćeno 51 dijete
- uslugom savjetovanja i pomaganja (bioloških obitelji, udomiteljskih obitelji, djece smještene u udomiteljskoj obitelji, mladih koji izlaze iz skrbi) putem mobilnih timova obuhvaćeno je ukupno 603 korisnika (djeca i obitelji)
- uspostavljena 23 mobilna tima za pružanje usluge savjetovanja i pomaganja djeci i obiteljima u riziku i dva mobilna tima za uslugu RI i psihosocijalne podrške djeci s teškoćama u razvoju u dva doma za djecu

- nabavljeno 27 vozila za pružanje izvaninstitucijskih socijalnih usluga radi povećanja mobilnosti stručnih radnika i osiguravanje usluga podrške u vlastitim domovima korisnika
- za potrebe razvoja i širenja mreže usluga u zajednici, sredstvima ESF osigurane su edukacije stručnih radnika s ciljem jačanja profesionalnih kapaciteta i usvajanje razvojno poticajnih znanja i tehnika za rad s traumatiziranim korisnicima te nabavka opreme (namještaj, informatička oprema, asistivne tehnologije)

Djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom - ESF projekti

- od ukupno 46 državnih domova koji osiguravaju usluge za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom, 11 pružatelja provodi aktivnosti deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije uz podršku sredstava osiguranih iz Europskog socijalnog fonda
- usvojeno 11 Individualnih planova transformacije i deinstitucionalizacije državnih pružatelja socijalnih usluga za osobe s invaliditetom
- samo 1 pružatelj u potpunosti napustio institucijski oblik skrbi
- korištenjem ESF sredstava za širenje i razvoj usluga podrške u zajednici zaposleno je ukupno 287 radnika (167 asistenata, 41 viši asistent i 10 zastupnika za pružanje usluge organiziranog stanovanja te 69 radnika za pružanje usluge boravka, rane razvojne podrške, psihosocijalne podrške i savjetovanja i pomaganja)
- uslugom organiziranog stanovanja obuhvaćeno 282 korisnika (191 deinstitucionaliziranih korisnika usluge smještaja i 91 korisnika uključeno u program organiziranog stanovanja s ciljem prevencije institucionalizacije)
- osigurana usluga psihosocijalne podrške za 195 odraslih osoba s invaliditetom i 309 djece s teškoćama u razvoju
- uslugom poludnevnog boravka obuhvaćeno 81 korisnika
- uslugom rane razvojne podrške obuhvaćeno 211 korisnika
- uslugom savjetovanja i pomaganja putem mobilnih timova obuhvaćeno 100 obitelji
- uspostavljeno 6 mobilnih timova za pružanje usluge rane razvojne podrške i psihosocijalne podrške djeci s teškoćama u razvoju
- nabavljeno 23 vozila za pružanje izvaninstitucijskih socijalnih usluga radi povećanja mobilnosti stručnih radnika i osiguravanje usluga podrške u vlastitim domovima korisnika
- za potrebe razvoja i širenja mreže usluga u zajednici, sredstvima ESF-a osigurana je i edukacija za poslove asistenta u organiziranom stanovanju i edukacija stručnih radnika za osobno usmjereno planiranje, nabavljeni su instrumenta za testiranje i praćenje sposobnosti korisnika, nabavljena je oprema za kućanstvo za potrebe usluge organiziranog stanovanja, medicinska i informatička oprema

EFRR natječaji

S ciljem poboljšanja infrastrukture za pružanje socijalnih izvaninstitucijskih usluga, osigurana su sredstva iz Europskog fonda za regionalni razvoj za:

- nabavku 48 vozila (25 za pružatelje usluga za osobe s invaliditetom i 23 za pružatelje usluga za djecu)
- izgradnju/kupnju/rekonstrukciju 90 stambenih jedinica (stanova i kuća) za uslugu organiziranog stanovanja ukupnog kapaciteta za 428 korisnika (30 stambenih jedinica za 178 korisnika za djecu i mlade i 60 stambenih jedinica za 250 osoba s invaliditetom)
- izgradnju/kupnju/rekonstrukciju 26 poslovnih prostora (16 poslovnih prostora za pružanje usluga osobama s invaliditetom i 10 poslovnih prostora za pružanje usluga djeci i mladima) u sjedištima pružatelja i na izdvojenim mjestima rada za pružanje ostalih izvaninstitucijskih usluga

- izgradnjom/kupnjom/rekonstrukcijom stambenih objekata i poslovnih prostora napustit će se dio prostora u najmu s ciljem racionalizacije troškova i osiguravanja održivosti izvaninstitucijskih usluga.

1.4.2. Pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača

U prethodnom programskom razdoblju 2014. – 2020., radi razvoja izvaninstitucijskih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije bilo je omogućeno korištenje EU sredstava i pružateljima socijalnih usluga drugih osnivača.

Za širenje mreže usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitutionalizacije ugovorena su 4 projekta pružatelja usluga drugih osnivača ukupne vrijednosti 18,3 milijuna iz Europskog socijalnog fonda u okviru programskog razdoblja 2014. – 2020. u okviru otvorenog Poziva „Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitutionalizacije - faza II“:

1. Dom za ovisnike Zajednica Susret, projekt „Povećanje dostupnosti izvaninstitucijskih socijalnih usluga za ovisnike“, vrijednost projekta 3.020.098,48 kn
2. Ženska grupa Karlovac „Korak“, projekt „KORAK u život bez nasilja“, vrijednost projekta 3.712.800,00 kn
3. Centar za inkluziju i podršku u zajednici, projekt „Razvoj širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga Centra za inkluziju i podršku u zajednici“, vrijednost projekta 7.992.664,68 kn
4. Caritas Sisačke biskupije, projekt „Razvoj usluge psihosocijalne podrške i poludnevnog boravka u Caritasu Sisačke biskupije“, vrijednost projekta 3.613.256.,22 kn

Za unaprjeđenje infrastrukture pružatelja usluga drugih osnivača u svrhu razvoja usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitutionalizacije ugovoreno je 37 projekata ukupne vrijednosti 409,86 milijuna kuna iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Pregled svih ugovorenih projekata pružatelja socijalnih usluga (8 centara za socijalnu skrb, 13 pružatelja socijalnih usluga kojima je osnivač RH i 37 pružatelja socijalnih usluga drugih osnivača) iz otvorenog EFRR Poziva „Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitutionalizacije –faza II“ dostupan je na poveznici <https://efondovi.mrrfeu.hr/MISCms/Pozivi/Poziv?id=d5cd41ad-0001-4c76-8ab3-bd6c7e73c09a>.

1.5. Suradnja s ostalim tijelima i organizacijama u provođenju procesa deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije

Provođenje procesa deinstitutionalizacije, transformacije i prevencije institucionalizacije podrazumijeva aktivni pristup svih značajnih dionika.

Značajni unutarnji i vanjski dionici procesa su:

Unutarnji dionici:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kao resorno tijelo koje je nositelj cjelokupnog procesa i osigurava tehničku podršku, koordinira procesom, prati i evaluira proces.

Pružatelji socijalnih usluga koji pojedinačno planiraju proces i razvijaju mrežu socijalnih usluga sukladno potrebama korisnika te su nositelji procesa za svoju ustanovu odnosno županiju

u kojoj se nalaze. Preuzimaju aktivnu ulogu u pripremi korisnika i njihovih obitelji za prijelaz u izvaninstitucijske oblike smještaja.

Centri za socijalnu skrb /Hrvatski zavod za socijalni rad su ključni dionici u procesu procjene potreba korisnika, izrade socijalnih planova i razvoja usluga s ciljem prevencije institucionalizacije i deinstitucionalizacije. U suradnji i partnerstvu s korisnikom i njegovom obitelji provode individualno planiranje promjene životne situacije i pripremu za prijelaz korisnika u izvaninstitucijske oblike smještaja te osiguravaju usluge u suradnji s pružateljima usluga.

Obiteljski centri provode različite preventivne programe podrške obiteljima u riziku za područje županije u kojoj se nalaze zbog čega imaju ključnu ulogu u razvoju usluga za djecu, mlade i obitelji na razini lokalne zajednice čime se u značajnoj mjeri prevenira institucionalizacija i osiguravaju uvjeti za povrat djece u vlastitu obitelj kad god je to moguće, odnosno utječu na procese deinstitucionalizacije.

Vanjski dionici:

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave usklađuju i koordiniraju socijalne planove sukladno potrebama korisnika i razvijaju mrežu potrebnih usluga u zajednici sukladno potrebama korisnika. Suradnja pružatelja usluga i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je uspostavljena i u svrhu osiguravanja prostora za izvaninstitucijske socijalne usluge te u više gradova imamo na raspolaganju nekretnine dodijeljene pružateljima socijalnih usluga na dugogodišnje korištenje bez naknade ili po prihvatljivim nižim cijenama najamnine.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je tijelo državne uprave koje upravlja državnom imovinom, a kroz dosadašnju suradnju s ovim tijelom osiguran je veći broj nekretnina za potrebe pružanja usluge organiziranog stanovanja i druge izvaninstitucijske usluge s ciljem racionalizacije troškova usluga i osiguravanja njihove održivosti.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja prati i osigurava usklađenost procesa integracije u sustav obrazovanja djece s teškoćama u razvoju i potrebnu podršku u njihovom uključivanju u redovni sustav odgoja i obrazovanja čime pridonosi prevenciji institucionalizacije i deinstitucionalizaciji djece.

Ministarstvo zdravstva provodi mjere zaštite i unapređenja zdravlja građana. Osim socijalnih usluga, često je zbog prirode teškoća s kojima se korisnik susreće, potrebno osigurati i zdravstvene usluge, naročito kada se radi o dugotrajnoj skrbi. S ciljem povezivanja sustava zdravstva i socijalne skrbi predviđeno je da se integrirane usluge socijalne skrbi i zdravstva razrade u zasebnom dokumentu koji će obuhvaćati aktivnosti usmjerene povezivanju oba sustava na području dugotrajne skrbi.

Hrvatski zavod za zapošljavanje također ima značajnu ulogu u provođenju mjera prevencije socijalne isključenosti. Veliki broj mladih koji izlaze iz sustava socijalne skrbi u svijet rada i osobe s invaliditetom imaju nisku razinu zapošljivosti. Stoga je novim Zakonom o socijalnoj skrbi definirana usluga socijalnog mentorstva s ciljem intenzivne suradnje centara za socijalnu skrb i drugih pružatelja usluga s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje radi povezivanja i razmjene podataka odnosno zajedničkog vođenja slučaja. Usluga socijalnog mentorstva omogućuje jaču stručnu i sustavnu podršku korisnicima u prevladavanju socijalne isključenosti, samoaktivaciju korisnika kroz izgradnju suradničkog odnosa, osnaživanje i praćenje, dopunu individualnog plana korisnika u okviru djelotvornog vođenja slučaja, jaču suradnju s područnim službama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, organizacijama civilnog društva i lokalnom zajednicom te praćenje napredovanja kroz implementaciju, praćenje i modifikaciju plana aktivnosti korisnika u svrhu zapošljavanja sukladno individualnim potrebama korisnika.

Organizacije civilnog društva koje djeluju na području Republike Hrvatske iznimno su vrijedan partner u provedbi procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi jer su

u prethodnom razdoblju pokazale da svojim stručnim i administrativnim kapacitetima, kao pružatelji usluga u zajednici, daju veliki doprinos u poboljšanju kvalitete života svih korisničkih skupina te i u narednom razdoblju mogu pružiti podršku u ovom procesu razvijanjem mreže usluga potrebnih korisnicima. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kontinuirano surađuje s organizacijama civilnog društva koje djeluju u području socijalne skrbi putem financiranja programa i projekata iz nacionalnih i EU sredstava. Suradnja pridonosi povećanju dostupnosti usluga koje omogućuju korisniku ostanak u vlastitom domu i aktivno uključivanje u zajednicu, te će im se za navedeno omogućiti i korištenje sredstava iz europskih fondova u programskom razdoblju 2021. – 2027. Njihov aktivan doprinos očituje se i kroz sudjelovanje predstavnika organizacija civilnog društva u radnim skupinama za izradu strateških dokumenata, zakonskih i podzakonskih akata. Predstavnici organizacija civilnog društva uključeni su u proces županijskog socijalnog planiranja i proces transformacije i deinstitutionalizacije za pojedinog pružatelja usluge.

Volonterski centri u suradnji s pružateljima usluga organiziraju rad volontera u svrhu njihovog uključivanja u proces deinstitutionalizacije radi osiguravanja većeg opsega aktivnosti i dodatnih sadržaja u programu organiziranog stanovanja te sudjeluju u pružanju ostalih socijalnih usluga, a što predstavlja dodanu vrijednost procesu i kvaliteti života korisnika.

Instituti pravobranitelja (Pučki pravobranitelj, Pravobranitelj za osobe s invaliditetom, Pravobranitelj za djecu i Pravobranitelj za ravnopravnost spolova) štite, prate i promiču prava i interese građana RH na temelju Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora, obvezujućih pravnih akata Europske unije i zakona, a koji djeluju neovisno i samostalno.

1.6. Rizici, izazovi i očekivani rezultati u provedbi procesa u narednom razdoblju

Rizici u provedbi procesa iz iskustva provedbe projekata deinstitutionalizacije u razdoblju 2014. – 2020. i rješenja za njihovo otklanjanje:

- otpor zaposlenika/promjene u organizaciji i poboljšanje uvjeta rada, dodatne motivacijske edukacije
- nedostatak stručnih radnika u pojedinim JLP(R)S/zapošljavanje dodatno potrebnih radnika i povećanje kvota deficitarnih zanimanja
- otpori korisnika, roditelja ili skrbnika za promjenu oblika skrbi/osnaživanje i upoznavanje s novim oblicima skrbi, senzibilizacija, edukacija roditelja i sudjelovanje u samom procesu
- nedostatan broj i neravnomjerna regionalna rasprostranjenost udomiteljskih obitelji za djecu i /promocija udomiteljstva, osiguravanje kontinuirane podrške, edukacije i supervizije udomitelja, poticanje mladih obitelji za ulogu udomitelja
- dugotrajnost postupaka posvojenja/skraćivanje postupka posvojenja, veća učinkovitost postupka i osiguravanje podrške posvojiteljima
- nemogućnost osiguravanja adekvatnih nekretnina za uslugu organiziranog stanovanja/osiguravanje prostora u vlasništvu RH, JLP(R)S, naslijeđenih stambenih prostora korisnika, kupnja nekretnina ili zamjena nekretnina
- nedostatak financijskih sredstava u državnom proračunu za održivost procesa/dugoročno planiranje većih financijskih sredstava u državnom proračunu, prenamjena sredstava u korist izvaninstitucijskih usluga, racionalizacija troškova i moguće uštede te drugi izvori financiranja (EU fondovi, donacije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).

Izazovi u području razvoja socijalnih usluga:

- povećanje dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga uz regionalnu ravnomjernost širenjem postojećih i razvijanjem novih usluga u zajednici (obiteljski suradnik, socijalni mentor, odmor od skrbi, peer podrška, osobni asistent, komunikacijski posrednik, videći pratitelj)
- osiguravanja većeg stupnja podrške obiteljima u riziku s ciljem prevencije izdvajanja djece iz primarnih obitelji
- smanjenje ulaska korisnika u institucije i smanjenje broja korisnika na smještaju u instituciji
- ubrzavanje svih postupaka izvaninstitucijskog zbrinjavanja posebice djece
- povećanje broja udomitelja za djecu
- strukturne promjene u radu centara za socijalnu skrb i jačanje uloge obiteljskih centara u prevenciji institucionalizacije
- unapređenje procjene potreba za pružanjem socijalnih usluga i izrada 21 županijskog socijalnog plana utemeljeni na jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba
- uvođenje, provođenje i praćenje standarda kvalitete u području udomiteljstva
- vertikalna i horizontalna koordinacija te međusektorska suradnja u socijalnom planiranju socijalnih usluga te povezivanje zdravstvenih i socijalnih usluga u području dugotrajne skrbi
- razvijanje metodologije/instrumenata za praćenja procesa deinstitutionalizacije prevencije institucionalizacije i transformacije
- unapređenje digitalizacije sustava socijalne skrbi
- zapošljavanje potrebnih kadrova
- unapređenje profesionalnih kompetencija radnika i udomitelja
- osiguravanje održivosti usluga u zajednici

Očekivani rezultati provedbe procesa:

- ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga utemeljen na potrebama lokalne zajednice uz uvažavanje posebnosti svake od njih
- smanjen broj korisnika u instituciji
- povećan broj korisnika uključen u izvaninstitucijske usluge
- osiguran je dovoljan broj udomiteljskih obitelji za djecu posebice najmlađe životne dobi
- poboljšana je kvaliteta života korisnika
- unaprijeđena je stručna osposobljenost zaposlenika i uvjeti rada
- osigurano je kontinuirano praćenje i unapređivanje provedbe standarda kvalitete za pružatelje usluga podrške u zajednici
- razvijena metodologije/instrumenata za praćenja procesa deinstitutionalizacije prevencije institucionalizacije i transformacije
- povećan je stupanj osviještenosti šire javnosti o pravu na život u zajednici
- optimalno su iskorištena sredstva fondova i državnog proračuna
- osigurana je održivost socijalnih usluga.

2. DEINSTITUCIONALIZACIJA, PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE I TRANSFORMACIJA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA ZA DJECU BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ZA DJECU I MLADE S PROBLEMIMA U PONAŠANJU KOJIMA JE OSNIVAČ RH

2.1. Pružatelji usluga koji nemaju izrađen Individualni plan i nisu uključeni u proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije

Pružatelji socijalnih usluga kojima je osnivač RH, a kojima će biti osigurana tehnička pomoć za izradu individualnih planova za provedbu procesa za razdoblje 2022. – 2027. su:

Pružatelji socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi:

1. Dječji dom Maslina, Dubrovnik
2. Centar za pružanje usluga u zajednici „Vladimir Nazor“, Karlovac
3. Dječji dom „Ruža Petrović“, Pula
4. Dječji dom „Vrbina“, Sisak
5. Dječji dom „Sv. Ana“, Vinkovci

Pružatelji socijalnih usluga za djecu s problemima u ponašanju:

1. Odgojni dom Ivanec
2. Dom za odgoj djece i mladeži Karlovac
3. Odgojni dom Mali Lošinj
4. Dom za odgoj djece i mladeži, Pula
5. Centar za pružanje usluga u zajednici Zadar
6. Centar za pružanje usluga u zajednici Zagreb-Dugave

U nastavku u tablici 1 slijedi prikaz podataka o gore navedenim pružateljima usluga.

Tablica 1. Pružatelji usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu i mlade s problemima u ponašanju čiji je osnivač RH

R. br.	Ustanova / Županija	Adresa sjedišta	Županija	Korisnička skupina	Ukupni broj korisnika	Broj korisnika na smještaju	Broj korisnika usluge organiziranog stanovanja	Broj korisnika ostalih izvaninstitucijskih usluga	Broj zaposlenih	Planirani broj korisnika za organizirano stanovanje 2022./2027. .	Prijedlog usluge čiji će ustanova biti nositelj na području županije
1	Dječji dom Maslina	Ul. Vlaha Bukovca 5, Dubrovnik	Dubrovačko - neretvanska	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	23	18	2	3 boravak	19	10	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, rana razvojna podrška, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
2	Centar za pružanje usluga u zajednici Vladimir Nazor	Ul. Vladimira Nazora 10, Karlovac	Karlovačka	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	87	18	1	49 boravak, 19 psihosocijalna podrška	25	16	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
3	Dječji dom Ruža Petrović Pula	Ul. Pina Budicina 17, 52100, Pula	Istarska	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	86	24	2	17 boravak, 43 psihosocijalna podrška	20	16	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
4	Dječji dom Vrbina	Ulica lipa 11, Sisak	Sisačko - moslavačka	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	11	11	0	0	20 + 4 pripravnik	12	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
5	Dječji dom Sv. Ana Vinkovci	Anina ul. 2D, 32100, Vinkovci	Vukovarsko - srijemska	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	44	34	0	10 boravak	22 + 1 pripravnik	16	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
6	Odgojni dom Ivanec	Pahinsko 6, 42240 Ivanec	Varaždinska	djeca i mladi s problemima u ponašanju	27	27	0	0	39	10	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi

R. br.	Ustanova / Županija	Adresa sjedišta	Županija	Korisnička skupina	Ukupni broj korisnika	Broj korisnika na smještaju	Broj korisnika usluge organiziranog	Broj korisnika ostalih izvaninstitucijskih usluga	Broj zaposlenih	Planirani broj korisnika za organizirano	Prijedlog usluge čiji će ustanova biti nositelj na području županije
7	Dom za odgoj djece i mladeži Karlovac	Banija ul. 14, Karlovac	Karlovačka	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	89	21	0	59 boravak (16 kod pružatelja usluge i 43 u školi), 9 psihosocijalna podrška	33 radnika	16	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
8	Odgojni dom Mali Lošinj	Zagrebačka ul. 16, 51550, Mali Lošinj	Primorsko - goranska	djeca i mladi s problemima u ponašanju	43	24	19	0	65	10	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
9	Dom za odgoj djece i mladeži Pula	Boškovićev uspon, 52100, Pula	Istarska	djeca s problemima u ponašanju	33	22	0	11 boravak u školi	24	10	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
10	Centar za pružanje usluga u zajednici Zadar	Ulica Josipa bana Jelačića 8 Zadar	Zadarska županija	djeca i mladi s problemima u ponašanju djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	83	0	8	54 boravak (10 kod pružatelja usluge i 44 boravak u školi), 10 posebna obveza upućivanja u savjetovalište i 11 psihosocijalna podrška e	43 (od toga 13 na određeno – 11 ESF projekt i 2 pripravnika)	12	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnika, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
11	Centar za pružanje usluga u zajednici Dugave - Zagreb	Ulica Sv. Mateja 70/a, Zagreb	Grad Zagreb	djeca i mladi s problemima u ponašanju	337	60	13	260 boravak (243 u školi i 17 kod pružatelja usluge), 1 psihosocijalna podrška, 3 posebna obveza upućivanja u savjetovalište	99	24	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi
12	Centar za pružanje usluga u zajednici Međimurje	Jakova Gotovca 9, Čakovec (adresa privremenog sjedišta: Koče Racina 9, Čakovec)	Međimurska	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi		0	6	Boravak 40 Obiteljski suradnik 14 obitelji	31,5	18	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, boravak, obiteljski suradnik, provođenje mjere intenzivne stručne pomoći i podrške obiteljima u riziku, socijalno mentorstvo za mlade koji izlaze iz skrbi, rana razvojna podrška i psihosocijalna podrška za djecu s teškoćama u razvoju
	UKUPNO				863	259	45	559		152	

Republika Hrvatska jedna je od zemalja u kojoj se provodio 24-mjesečni pilot – program „Faza III: Testiranje jamstva za djecu” financiran od strane Europske komisije u okviru kojeg su se osiguravale usluge zaštite djece i podrške obiteljima, neformalno predškolsko obrazovanje te usluge rane razvojne podrške. Usluge su pružene za 5350 djece i 2400 roditelja, a provedbom edukacija ojačani su kapaciteti za pružanje usluga za 870 stručnjaka sustava socijalne skrbi, obrazovanja i zdravstva. Pilot program provodio se na području Međimurske županije, jednoj od županija u Hrvatskoj s najvećom stopom korisnika zajamčene minimalne naknade i velikim brojem djece u riziku od zlostavljanja, zanemarivanja, siromaštva i socijalne isključenosti i niskim pristupom uslugama zaštite djece i podrške obitelji.

Radi osiguravanja nastavka pružanja i održivosti usluga uspostavljenih kroz 24-mjesečni pilot program na području Međimurske županije, a sukladno Nacionalnom akcijskom planu za provedbu preporuke Vijeća EU o uspostavi europskog jamstva za svako dijete i Nacionalnom planu za razvoj socijalnih usluga (2021.-2027.) Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike osnovalo je javnu ustanovu Centar za pružanje usluga u zajednici Međimurje (Rješenje Republike Hrvatske, Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike od 27.02.2023. Klasa: 007-01/23-02/01, Ur.broj: 524-08-04/1-23-3).

Sukladno Statutu, djelatnost Centra za pružanje usluga u zajednici Međimurje je pružanje socijalnih izvaninstitucijskih usluga djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeci s problemima u ponašanju i djeci s teškoćama u razvoju.

S obzirom da Centar za pružanje usluga u zajednici Međimurje ne pruža uslugu smještaja, proces razvoja Centra u daljnjem razdoblju bit će usmjeren na osiguravanje integriranih izvaninstitucijskih usluga i oblika podrške djeci, mladima i njihovim obiteljima u zajednici s ciljem umanjivanja rizika od zlostavljanja, zanemarivanja, siromaštva i socijalne isključenosti te prevencije izdvajanja djece iz vlastitih obitelji.

2.2. Pružatelji usluga koji nastavljaju proces deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i razvoja mreže usluga u zajednici

Pružatelji socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi koji imaju individualne planove i uključeni su u proces deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije:

1. Centar za pružanje usluga u zajednici „Svitanje“ Koprivnica
2. Centar za pružanje usluga u zajednici Lipik
3. Dječji dom „Ivana Brlić Mažuranić“ Lovran
4. Centar za pružanje usluga u zajednici „Klasje“ Osijek
5. Centar za pružanje usluga u zajednici „Izvor“ Selce
6. Centar za pružanje usluga u zajednici „Kuća sretnih ciglica“ Slavonski Brod
7. Dječji dom „Maestral“ Split
8. Dječji dom „Zagreb“.

Pružatelji socijalnih usluga za djecu i mlade s problemima u ponašanju koji imaju individualne planove i uključeni su u proces deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije:

1. Dom za odgoj djece i mladeži Osijek

2. Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje (Odgojni dom Bedekovčina)
3. Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka
4. Centar za pružanje usluga u zajednici Split.

Pružatelji usluga koji imaju individualne planove i provode proces nastaviti će s procesom deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i širenja mreže usluga u zajednici sukladno potrebama područja na kojem djeluju.

2.3. Aktivnosti koje se odnose na pružatelje usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu s problemima u ponašanju

AKTIVNOST 1 Razvoj i uspostava aktivnosti obiteljskog suradnika u okviru usluge psihosocijalne podrške obitelji

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP UNICEF pružatelji usluga za djecu	2022. - 2027.	NPOO sredstva do prosinca 2024. - izrada standarda postupanja, izrada programa obrazovanja, edukacija i zapošljavanje 30 obiteljskih suradnika u državnim domovima za djecu ESF + PULJP 2021. - 2027. – zapošljavanje većeg broja obiteljskih suradnika sredstva državnog proračuna – zapošljavanje 30 obiteljskih suradnika u državnim domovima od 1.1.2025.	1. Izrađeni standardi postupanja obiteljskih suradnika 2. Izrađen odgovarajući kurikulum/program obrazovanja obiteljskih suradnika 3. Broj zaposlenih i educiranih obiteljskih suradnika kod pružatelja usluga za djecu	Aktivnost obiteljskog suradnika nije razvijena i pružatelji socijalnih usluga za djecu ne provode ovu aktivnost.

AKTIVNOST 2 Unaprjeđenje kvalitete provedbe mjera obiteljsko-pravne zaštite

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP UNICEF	2022. – 2024.	NPOO sredstva do prosinca 2024. – edukacija 750 postojećih voditelja mjera obiteljsko pravne zaštite	1. Standardiziran i licenciran program edukacije voditelja mjera obiteljsko pravne zaštite 2. Broj trenera educiranih za	Program edukacije voditelja mjera obiteljsko – pravne zaštite nije standardiziran i licenciran.

		te zapošljavanje i edukacija 110 zaposlenih voditelja mjera intenzivnog nadzora u državnim domovima za djecu sredstva državnog proračuna - zapošljavanje 110 voditelja mjera od 1.1.2025. i edukacija voditelja mjera obiteljsko pravne zaštite za koje nisu osigurana sredstva u NPOO-u	osiguravanje kontinuiteta provedbe stručnog usavršavanja licenciranog programa za voditelje mjera obiteljsko-pravne zaštite 3. Broj voditelja mjera obiteljsko pravne zaštite sa završenim stručnim usavršavanjem licenciranog programa za voditelja mjere 4. Broj zaposlenih i educiranih voditelja mjera intenzivne stručne podrške u ustanovama socijalne skrbi za djecu	Voditelji mjera intenzivne stručne podrške trenutno su vanjski suradnici centara za socijalnu skrb i nisu zaposlenici domova.
--	--	--	---	---

AKTIVNOST 3 Izrada individualnih planova deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga koji nisu obuhvaćeni procesom

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP pružatelji usluga za djecu i mlade	2023.-2024.	Izravna dodjela ESF + tehnička podrška Svjetska banka	Izrađeno i usvojeno novih 11 individualnih planova, od toga za: - 5 pružatelja za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi - 6 pružatelja za djecu i mlade s problemima u ponašanju	Do sada je usvojeno 12 Individualnih planova pružatelja usluga od ukupno 23 pružatelja usluga za djecu i mlade.

AKTIVNOST 4 Razvoj/širenje usluge organiziranog stanovanja

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnost
MROSP	2022.-2027.	NPOO sredstva – zapošljavanja stručnjaka do prosinca 2024.	1. Osigurano (kupnja/izgradnja/rekonstrukcija) i opremljeno cca 30	Pružatelji usluga kojima je osnivač RH pružaju uslugu smještaja za 691 dijete bez odgovarajuće

pružatelji usluga za djecu		<p>PULJP 2021. – 2027. – zapošljavanje stručnjaka</p> <p>PKK 2021. – 2027. – infrastruktura (nekretnine, oprema i vozila)</p> <p>sredstva državnog proračuna (infrastruktura + zapošljavanja)</p>	<p>novih stambenih jedinica (kuća ili stanova) za uslugu organiziranog stanovanja - vlasništvo RH / JL(P)RS / pružatelja usluge / korisnika te kroz najam s fizičkom osobom ili kupnjom</p> <p>2. Osigurano 20 novih vozila za potrebe pružanja usluge</p> <p>3. Zaposleno 150 novih radnika za pružanje usluge organiziranog stanovanja</p> <p>4. Deinstitutionalizirano i u program organiziranog stanovanja uključeno 150 novih korisnika</p>	<p>roditeljske skrbi, a uslugu organiziranog stanovanja koristi 182 djece.</p>
----------------------------	--	---	---	--

AKTIVNOST 5 Razvoj/širenje ostalih izvaninstitucijskih usluga u zajednici za djecu, mlade i obitelji u riziku (psihosocijalna podrška, boravak, socijalno mentorstvo i ostale usluge podrške) s ciljem smanjenja ulaska korisnika u institucije i povećanja izlaska iz institucije te zapošljavanje stručnjaka za potrebe širenja mreže socijalnih usluga u zajednici

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP Pružatelji usluga za djecu i mlade	2022.-2027.	<p>NPOO sredstva – zapošljavanja stručnjaka do prosinca 2024.</p> <p>PULJP 2021. – 2027. – zapošljavanje stručnjaka i vozila za mobilnost radnika</p> <p>PKK 2021. – 2027. – infrastruktura (nekretnine, oprema i vozila)</p>	<p>1. Broj novo uspostavljenih mobilnih timova za psihosocijalnu podršku (pojedincu, obiteljima i udomiteljima)</p> <p>2. Broj županija u kojima djeluju mobilni timovi za psihosocijalnu podršku udomiteljima</p> <p>3. Povećan broj korisnika izvaninstitucijskih usluga u odnosu na prethodno razdoblje</p>	<p>1. Uspostavljeno 25 mobilnih timova za psihosocijalnu podršku.</p> <p>2. Pružatelji socijalnih usluga za djecu kojima je osnivač RH osiguravaju izvaninstitucijske usluge za 1727 djece i mladih (bez korisnika usluge organiziranog stanovanja).</p> <p>3. Pružatelji usluga za djecu kojima je osnivač RH pružaju uslugu smještaja za 691 dijete.</p>

		sredstva državnog proračuna (zapošljavanje stručnjaka)	<p>4. Smanjen broj djece koja koriste uslugu smještaja u domovima u odnosu na prethodno razdoblje</p> <p>5 Smanjen broj mjera žurnog izdvajanja djece u odnosu na prethodno razdoblje</p> <p>6. Smanjen broj sudskih postupaka oduzimanja prava u odnosu na prethodno razdoblje</p> <p>7. Broj zaposlenih novih stručnjaka za pružanje usluga u zajednici</p> <p>8. Broj osiguranih vozila radi mobilnosti radnika koji pružaju izvaninstitucijske usluge kao podršku u kući ili stanu korisnika</p>	<p>4. U 2021. izrečeno je 365 žurnih mjera izdvajanja i smještaja djeteta izvan obitelji, u 2020. 213, a u 2019. 266</p> <p>5. U svibnju 2022. sudski postupci radi izricanja mjere za zaštitu osobnih prava i dobiti djeteta vodi se za 503 djece</p>
--	--	--	--	--

AKTIVNOST 6 Povećanje smještanih kapaciteta u udomiteljskim obiteljima i broja udomiteljskih obitelji za djecu

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnosti provedbe aktivnosti
<p>MROSP</p> <p>centri za socijalnu skrb</p> <p>pružatelji socijalnih usluga za djecu</p> <p>OCD za udomiteljstvo</p> <p>JLP(R)S</p>	2022.-2027.	<p>ESF + PULJP 2021. - 2027. izravna dodjela za kampanju promocije udomiteljstva i zapošljavanje stručnjaka za mobilne timove</p> <p>PKK 2021. - 2027. - unaprjeđenje infrastrukture i širenje kapaciteta</p> <p>sredstva državnog proračuna – osiguravanje sredstva za troškove</p>	<p>1. Provedena kampanja promocije udomiteljstva na nacionalnoj i lokalnoj razini</p> <p>2. Broj novih udomiteljskih obitelji za djecu</p> <p>3. Broj udomiteljskih obitelji koje su proširile kapacitet uz podršku EFRR-a sredstava</p> <p>4. Broj osiguranih/uređenih stambenih jedinica za udomiteljstvo za djecu</p> <p>5. Broj djece smještene u udomiteljskih</p>	<p>1. 1.294 udomitelja za djecu u kojima je smješteno 2.086 djece</p> <p>2. 12 pružatelja usluga za djecu i mlade (od ukupno njih 23) je uspostavilo ukupno 23 mobilna tima</p> <p>3. Udomiteljskim obiteljima nije bilo omogućeno povlačenje sredstava iz EFRR-a</p> <p>4. Trenutno udomiteljskim obiteljima nisu osigurana dodatna sredstva za podmirivanje troškova predškolskog odgoja i obrazovanja</p>

		predškolskog odgoja i obrazovanja djece u udomiteljskim obiteljima	obiteljima za koje je osigurano podmirivanje troškova predškolskog odgoja i obrazovanja	
--	--	--	---	--

3. DEINSTITUCIONALIZACIJA, PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE I TRANSFORMACIJA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I ODRASLE OSOBE S INVALIDITETOM KOJIMA JE OSNIVAČ RH

3.1. Pružatelji usluga koji nisu uključeni u proces deinstitutionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije

Pružatelji socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s tjelesnim i intelektualnim oštećenjima

1. Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava, Zagreb
2. Centar za odgoj i obrazovanje Lug
3. Centar za odgoj i obrazovanje „Rudolf Steiner“, Daruvar
4. Centar za odgoj i obrazovanje „Šubićevac“
5. Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
6. Centar za rehabilitaciju „Josipovac“, Mlini
7. Centar za rehabilitaciju Komarevo, Gornje Komarevo, Sisak- Caprag
8. Centar za rehabilitaciju „Samaritanac“, Split
9. Centar za rehabilitaciju „Sveti Filip i Jakov“
10. Centar za rehabilitaciju „Mala Terezija“, Vinkovci
11. Centar za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“, Vrlika
12. Centar za pružanje usluga u zajednici Mocire

Pružatelji socijalnih usluga za odrasle osobe s teškoćama mentalnog zdravlja

1. Dom za odrasle osobe Borova
2. Dom za odrasle osobe Lobar-Grad, Lobar
3. Dom za odrasle osobe Motovun - Casa per persone adulte Montona
4. Dom za odrasle osobe Nuštar
5. Dom za odrasle osobe Orehovica
6. Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Sveti Frane“ Zadar
7. Dom za odrasle osobe "Sv. Nedjelja", Nedešćina
8. Dom za odrasle osobe Zemunik, Zemunik Donji
9. Dom za odrasle osobe Jalžabet
10. Dom za odrasle osobe Blato
11. Dom za odrasle osobe Zagreb, Zagreb
12. Dom za odrasle osobe Bjelovar
13. Dom za odrasle „Vila Maria“, Pula
14. Dom za odrasle osobe Ljeskovica, Nova Ljeskovica
15. Dom za odrasle osobe Bidružica, Desinić

U nastavku u tablici 1 slijedi prikaz podataka o pružateljima usluga kojima je osnivač RH, a koji nisu započeli s procesom.

Tablica 2. Pružatelji usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom čiji je osnivač RH

R. br.	Ustanova / Županija	Adresa sjedišta	Županija	Korisnička skupina	Ukupni broj korisnika	Broj korisnika na smještaju	Broj korisnika usluge organiziranog stanovanja	Broj korisnika ostalih izvaninstitucijskih usluga	Broj zaposlenih	Planirani broj korisnika za organizirano stanovanje 2022./2027. .	Prijedlog usluge čiji će ustanova biti nositelj na području županije
1	Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava	Prilaz Tomislava Špoljara, Zagreb	Grad Zagreb	mladi s tjelesnim oštećenjem	208	20	0	188 (115 boravak i 73 psihosocijalna podrška)	139	20	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška
2	Centar za odgoj i obrazovanje Lug	Ulica kneza Zdeslava, Lug Samoborski	Zagrebačka županija	mladi s problemima u ponašanju i djeca i mladi s teškoćama u razvoju	115	33	0	82 (49 boravak i 33 psihosocijalna podrška)	63	30	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, savjetovanje i pomaganje
3	Centar za odgoj i obrazovanje Rudolf Steiner	Ulica Tomaša Garika Masaryka 85, Daruvar	Bjelovarsko-bilogorska županija	djeca i mladi s teškoćama u razvoju	189	34	0	155 (1 boravak, 47 integracija, 70 psihosocijalna podrška, 32 rana razvojna podrška, 5 savjetovanje i pomaganje) + 31 učenik	41 + 3 nestručna kadra i 1 preko projekta	30	Organizirano stanovanje, rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška, poludnevni boravak, savjetovanje i pomaganje
4	Centar za odgoj i obrazovanje Šubičevac	Ulica bana Josipa Jelačića 2, Šibenik	Šibensko-kninska županija	djeca i mladi s intelektualnim teškoćama	199	10	8	181 (41 boravak, 113 psihosocijalna podrška, 27 rana razvojna podrška)	68	20	Organizirano stanovanje, rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška
5	Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica	Zagrebačka ulica 90, Velika Gorica	Zagrebačka županija	djeca i mladi s intelektualnim teškoćama	201	13	0	188 (40 boravak, 137 psihosocijalna podrška, 11 integracija) + 53 učenika	72	23	Organizirano stanovanje, rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška
6	Centar za rehabilitaciju Josipovac	Na rijeci Mlini, Dubrovnik	Dubrovačko - neretvanska županija	djeca i mladi s teškoćama u razvoju	49	30	0	19 (boravak)	23 + 1 preko projekta	10	Organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, rana razvojna podrška
7	Centar za rehabilitaciju Komarevo	Gornje Komarevo-cesta 52/A, Gornje Komarevo	Sisačko-moslavačka županija	odrasle osobe s intelektualnim teškoćama	61	47	0	16 (boravak)	31 + 1 preko projekta	17	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, rana razvojna podrška
8	Centar za rehabilitaciju Samaritanac	Ćirila i Metoda 14 A, Split	Splitsko-dalmatinska županija	odrasli s intelektualnim teškoćama	35	35	0	0	24	10	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak

R. br.	Ustanova / Županija	Adresa sjedišta	Županija	Korisnička skupina	Ukupan broj korisnika	Broj korisnika na smještaju	Broj korisnika usluge organiziranog	Broj korisnika ostalih izvaninstitucijskih usluga	Broj zaposlenih	Planirani broj korisnika za organizirano	Prijedlog usluge čiji će ustanova biti nositelj na području županije
9	Centar za rehabilitaciju sv. Filipi i Jakov	Put Primorja 56, Sv. Filip i Jakov	Zadarska županija	odrasli s intelektualnim teškoćama	80	80	0	0	64	10	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak
10	Centar za rehabilitaciju "Mala Terezija"- Vinkovci	Ulica Vladimira Gortana 21, Vinkovci	Vukovarsko-srijemska županija	djeca s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s intelektualnim teškoćama	186	62	2	122 (19 boravak, 70 psihosoc. podrška, 33 rana razvojna podrška)	45 (neodređeno) + 1 suglasnost MROSP	20	Rana razvojna podrška Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija) Organizirano stanovanje Pomoć u kući
11	Centar za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ Vrlika	30. svibnja 20, Vrlika	Splitsko-dalmatinska županija	odrasle osobe s intelektualnim teškoćama	169	169	0	0	115	40	Pomoć u kući Organizirano stanovanje
12	Dom za odrasle osobe Borova	Ulica Stjepana Radića 9 A, Borova	Virovitičko-podravskaa županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	199	144	4	51 pomoć u kući	61 + 1 preko projekta	40	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
13	Dom za odrasle osobe Lohor Grad	Markuš brijeg 131, Lohor	Krapinsko -zagorska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	285	206	23	56 (41 pomoć u kući, 14 psihosocijalna podrška)	125 + 2 preko projekta	80	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
14	Dom za odrasle osobe Motovun	Brkač 28, Motovun	Istarska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	103	89	0	14 (5 boravak, 9 pomoć u kući)	37	30	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
15	Dom za odrasle osobe Nuštar	Ulica Vatroslava Lisinskog 1A, Nuštar	Vukovarsko-srijemska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	229	229	0	0	94	40	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
16	Dom za odrasle osobe Orehovica	Ulica Augusta Šenoae 2, Orehovica	Međimurska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	170	165	5	0	57	40	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
17	Dom za odrasle osobe Sv. Frane Zadar	Fra. Donata Fabijanića 6, Zadar	Zadarska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	248	56	0	192 (9 boravak, 5 psihosocijalna podrška, 104 pomoć u kući, 74 Halo pomoć)	48	10	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
18	Dom za odrasle osobe "Sv. Nedjelja" Nedeščina	Nedeščina 41, Nedeščina	Istarska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	67	63	0	4 pomoć u kući	26	24	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
19	Dom za odrasle osobe Zemunik	Ulica I 53, Zemunik Donji	Zadarska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	201	143	3	55 pomoć u kući	61 + 6 preko programa i projekta	30	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška

R. br.	Ustanova / Županija	Adresa sjedišta	Županija	Korisnička skupina	Ukupan broj korisnika	Broj korisnika na smještaju	Broj korisnika usluge organiziranog	Broj korisnika ostalih izvaninstitucijskih usluga	Broj zaposlenih	Planirani broj korisnika za organizirano	Prijedlog usluge čiji će ustanova biti nositelj na području županije
20	Dom za odrasle osobe Jalžabet	Kolodvorska ulica 84, Jalžabet	Varaždinska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	107	101	6	0	47	30	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
21	Dom za odrasle osobe Blato	32. ulica 49, Blato (Korčula)	Dubrovačko-neretvanska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	74	55	0	19 (18 pomoć i njega, 1 psihosocijalna podrška)	28	20	Organizirano stanovanje Pomoć u kući
22	Dom za odrasle osobe Zagreb (ukupno)	Šestinski dol 53, Zagreb	Grad Zagreb	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	102	90	7	5 psihosocijalna podrška	47	0	Organizirano stanovanje za osobe s mentalnim oštećenjima Dnevni boravak
	Dom za odrasle osobe – Zagreb / Grad Zagreb	Šestinski dol 53, Zagreb	Grad Zagreb	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	32	20	7	5 psihosocijalna podrška	17	10	Dnevni boravak
	Dom za odrasle osobe Zagreb, Radna jedinica Mirkovec – Začretje	Mirkovec bb, Začretje	Krapinsko-zagorska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	70	70	0	0	30	20	pomoć u kući i dugotrajna intenzivna skrb/u kombinaciji s DZPBOO Bidružica moguće zatvoriti lokaciju Mirkovec i korisnike za dugotrajnu intenzivnu skrb preseliti u Bidružicu
23	Dom za odrasle osobe Bjelovar	Ulica don Frane Bulića 5a, Bjelovar	Bjelovarsko-bilogorska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	179	152	6	21 (5 boravak 16 pomoć u kući)	61	40	Organizirano stanovanje, poludnevni boravak, psihosocijalna podrška
24	Dom za odrasle osobe "Vila Maria"	Šišanska cesta 22, Pula	Istarska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	208	192	4	12 boravak	74 + 2 preko projekta	40	Organizirano stanovanje Pomoć u kući poludnevni boravak
25	Dom za odrasle osobe "Ljeskovića"	Josipa Kneževića 41, Nova Ljeskovića	Požeško-slavonska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	280	261	19	0	98 + 18 preko projekta	36	Organizirano stanovanje Pomoć u kući Poludnevni boravak, psihosocijalna podrška

R. br.	Ustanova / Županija	Adresa sjedišta	Županija	Korisnička skupina	Ukupni broj korisnika	Broj korisnika na smještaju	Broj korisnika usluge organiziranog stanovanja	Broj korisnika ostalih izvaninstitucijskih usluga	Broj zaposlenih	Planirani broj korisnika za organizirano stanovanje 2022./2027. .	Prijedlog usluge čiji će ustanova biti nositelj na području županije
26	Dom za odrasle osobe "Bidružica"	Ivanić Desinečki 30, Desinić	Krapinsko-zagorska županija	odrasle osobe s mentalnim poteškoćama	311	260	5	46 pomoć u kući	121	50	Organizirano stanovanje Pomoć u kući
27	Centar za pružanje usluga u zajednici MOCIRE	Asje Petričić 5, Zadar	Zadarska županija	Odrasle osobe s različitim vrstama teškoća	38	3	0	33 boravak 2 psihosocijalna podrška		15	Poludnevni boravak, rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška
	UKUPNO				4395	2832	99			755	

3.2 Pružatelji usluga koji nastavljaju proces deinstytucionalizacije, prevencije institucionalizacije i razvoja mreže usluga u zajednici

Pružatelji socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjima koji imaju individualne planove i uključeni su u proces transformacije i deinstytucionalizacije

1. Centar za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači, Split
2. Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj
3. Centar za rehabilitaciju Rijeka, Rijeka
4. Centar za rehabilitaciju „Stančić“, Dugo Selo
5. Centar za rehabilitaciju Pula
6. Centar za rehabilitaciju Zagreb
7. Centar za rehabilitaciju „Mir“, Kaštel Novi

Pružatelji socijalnih usluga za odrasle osobe s teškoćama mentalnog zdravlja koji imaju individualne planove i uključeni su u proces transformacije i deinstytucionalizacije

1. Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek – „JA kao i TI“
2. Dom za odrasle osobe Trogir
3. Dom za odrasle osobe Turnić, Rijeka

Pružatelji usluga koji imaju individualne planove nastavit će s procesom deinstytucionalizacije, prevencije institucionalizacije i širenja mreže usluga u zajednici sukladno potrebama područja na kojem djeluju.

Pružateljima socijalnih usluga koji nisu planirani za izradu individualnih planova uz tehničku podršku, a nemaju individualan plan budući da u najvećem postotku pružaju izvaninstitucijske usluge, bit će omogućena izrada individualnih planova po istoj metodologiji u ovom razdoblju uz podršku MROSP-a, a sukladno potrebama korisnika.

1. Centar za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“, Split
2. Centar za odgoj i obrazovanje Slava Raškaj, Zagreb
3. Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek, Zagreb
4. Centar za odgoj i obrazovanje Tuškanac, Zagreb
5. Centar za odgoj i obrazovanje Zajezda
6. Dnevni centar za rehabilitaciju „Slava Raškaj“, Rijeka

Pružatelji socijalnih usluga za starije osobe

1. Dom za starije i teško bolesne odrasle osobe „Majka Marija Petković“, Blato
2. Dom za starije osobe Oklaj
3. Dom za odrasle osobe i rehabilitaciju Metković

3.3. Aktivnosti koje se odnose na pružatelje usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom

AKTIVNOST 1 Izrada individualnih planova deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga koji nisu obuhvaćeni procesom

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP Svjetska banka pružatelji usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom	2022.-2024.	izravna dodjela ESF + PULJP 2021. – 2027. tehnička podrška Svjetska banka	Izrađeno i usvojeno 27 individualnih planova, od toga za: - 12 pružatelja usluga za djecu s teškoća u razvoju i osobe s tjelesnim i intelektualnim oštećenjem i - 15 pružatelja usluga za osobe s mentalnim oštećenjem	Do sada je usvojeno 11 Individualnih planova od ukupno 44 pružatelja usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom.

AKTIVNOST 2 Razvoj/širenje izvaninstitucijskih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom (rana razvojna podrška, psihosocijalna podrška, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja, pomoć u kući, boravak, socijalno mentorstvo, odmor od skrbi, peer podrška i druge usluge podrške u zajednici) s ciljem smanjenja ulaska korisnika u institucije i povećanja izlaska iz institucije te zapošljavanje stručnjaka za potrebe širenja mreže socijalnih usluga u zajednici

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP Svjetska banka pružatelji usluga za djecu s teškoćama u razvoju i	2022.-2027.	NPOO sredstva– zapošljavanja stručnjaka do prosinca 2024. PULJP 2021. – 2027. – zapošljavanje stručnjaka	1. Povećanje broja korisnika izvaninstitucijskih usluga 2. Smanjenje broja korisnika usluge smještaja 3. Broj novozaposlenih stručnjaka za	1. Broj korisnika izvaninstitucijskih usluga koje pružaju domovi čiji je osnivač RH 4.873 2. Broj korisnika usluge smještaja u domovima kojima je osnivač RH je 3.728 osoba (3.441 odrasla osoba s invaliditetom i 287 djece

osobe s invaliditetom		PKK 2021. – 2027. – infrastruktura (nekretnine, oprema i vozila) sredstva državnog proračuna (infrastruktura + zapošljavanja)	pružanje usluga podrške u zajednici Broj mobilnih timova 4. Broj osiguranih vozila radi mobilnosti radnika koji pružaju izvaninstitucijske usluge kao podršku u kući ili stanu korisnika.	s teškoćama u razvoju od čega 266 djece zbog školovanja).
-----------------------	--	--	---	---

AKTIVNOST 3 Razvoj/širenje usluge organiziranog stanovanja i otvaranje novih stambenih jedinica te zapošljavanje potrebnog broja radnika

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP pružatelji usluga za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom	2023.-2027.	NPOO sredstva – zapošljavanja radnika do prosinca 2024. ESF +PULJP 2021. – 2027. – zapošljavanje radnika EFRR PKK 2021. – 2027. – infrastruktura (nekretnine, oprema i vozila) sredstva državnog proračuna (infrastruktura + zapošljavanja)	1. Osigurano kupnja/izgradnja/rekonstrukcija) i opremljeno cca 150 novih nekretnina (kuća ili stanova za uslugu organiziranog stanovanja) - vlasništvo RH/ JL(P)RS/pružatelja usluge/ korisnika te kroz najam s fizičkom osobom ili kupnjom 2. Osigurano 50 novih vozila za potrebe pružanja usluge 3. Zaposleno 600 novih radnika za pružanje usluge organiziranog stanovanja 4. Smanjenje broja djece korisnika usluge smještaja 5. Deinstitutionalizirano i u program organiziranog stanovanja	1. 612 korisnika usluge organiziranog stanovanja u domovima za osobe s invaliditetom čiji je osnivač RH 2. Broj korisnika usluge smještaja u domovima kojima je osnivač RH 3.728 osoba (3441 odrasla osoba s invaliditetom i 287 djece s teškoćama u razvoju od čega 266 djece zbog školovanja)

			uključeno 800 novih korisnika	
--	--	--	-------------------------------	--

AKTIVNOST 4 Unapređenje zakonodavne regulative sukladno potrebama procesa deinstitucionalizacije i transformacije

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP	2022. - 2027.	sredstva državnog proračuna ESF + PULJP 2021. – 2027. – izravna dodjela za osiguravanje usluge osobne asistencije	1. Donošenje zakona kojim se uređuje usluga osobne asistencije 2. Povećanje broja korisnika usluge osobne asistencije	Na dan 5. svibnja 2022. godine: - 2.312 korisnika usluge osobnog asistenta (od čega 1.347 korisnika kroz projekte financirane iz ESF-a i 965 korisnika preko projekata financiranih iz Državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću) - 3.654 korisnika usluge tumača/prevoditelja (od čega 196 ESF i 3.458 nacionalna sredstva) - 1.537 korisnika usluge videćeg pratitelja (od čega 212 ESF i 1.325 nacionalna sredstva).

4. JAČANJE KAPACITETA CENTARA ZA SOCIJALNU SKRB I OBITELJSKIH CENTARA KAO PODRŠKA PROCESU DEINSTITUCIONALIZACIJE I PREVENCIJE INSTITUCIONALIZACIJE KORISNIKA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Centri za socijalnu skrb su ključni dionici u procesu procjene potreba, izrade socijalnih planova i razvoja usluga s ciljem prevencije institucionalizacije i deinstitucionalizacije. Uz suradnju i partnerstvo s korisnikom i njegovom obitelji provode individualno planiranje promjene životne situacije ili ponašanja korisnika, utvrđenog na temelju sveobuhvatne procjene potreba, teškoća i resursa korisnika, a čija izrada obuhvaća aktivnosti procjene, organiziranja pristupa pravima i uslugama, koordiniranja s drugim pružateljima usluga, praćenje i evaluaciju koje trebaju odgovoriti na potrebe korisnika. Individualno planiranje provodi se kada je potreban veći broj usluga koje je potrebno usklađivati i pratiti u cilju složenije promjene u okruženju korisnika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti i prevencije institucionalizacije.

Obiteljski centri osnovani su u periodu od 2006. do 2011. godine i provodili su različite preventivne programe i aktivnosti podizanja kvalitete obiteljskog života, afirmacije uspješnog i odgovornog roditeljstva i izobrazba trudnica, mladih roditelja i članova obitelji građanima u području županije u kojoj se nalaze. Od 2014. godine pripojeni su Centrima za socijalnu skrb

kao podružnice, pa trenutno djeluje 20 podružnica obiteljskih centara, osim za područje Dubrovačko-neretvanske županije gdje je osnovan Odjel koji obavlja poslove obiteljskog centra. Pripajanjem obiteljskih centra centrima za socijalnu skrb neke od postojećih preventivnih aktivnosti se smanjuju, a osobito programi i aktivnosti usmjereni cjelokupnoj podršci roditeljstvu, dok istovremeno raste broj obitelji u krizi/riziku za koje nema ciljanih i dostupnih usluga programa. S ciljem razdvajanja kontrolne od preventivne tretmanske uloge centara za socijalnu skrb i jačanja usluga za obitelj na razini lokalne zajednice od 1. siječnja 2023. godine Obiteljski centar se osniva kao samostalna ustanova radi obavljanja poslova savjetodavnog i preventivnog rada te drugih stručnih poslova za djecu, mlade i obitelji koje su dostupne na razini lokalne zajednice. Rad Obiteljskog centra će se organizirati kroz središnju službu i 21 područnu službu u sjedištu županije. Jačanje kapaciteta obiteljskog centra, pretpostavlja provođenje preventivnih programa, individualnog i grupnog savjetovanja za razne korisničke skupine ili korisnike s različitim problemima, obiteljsku medijaciju, savjetodavni rad s udomiteljima i posvojiteljima, različite programe podrške roditeljstvu i podizanja kvalitete obiteljskog života za djecu, mlade i obitelji u riziku, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilja u obitelji i druge strukturirane tretmane.

Velik broj centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara obavlja svoju djelatnost u neodgovarajućim infrastrukturnim uvjetima zbog čega je neophodno potrebno unaprjeđivati prostorne uvjete rada.

U svrhu osiguravanja kvalitetne infrastrukture centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara, u prethodnom programskom razdoblju 2014.-2020. kroz pozive „Unaprjeđivanje infrastrukture centara za socijalnu skrb kao podrška procesu deinstytucionalizacije – EFRR faza 1“ centri za socijalnu skrb osigurana su financijska sredstva za poboljšanje infrastrukturnih uvjeta u vrijednosti od 22.206.275,71 kn i to za:

1. Centar za socijalnu skrb Zabok - 623.420,26 kn
2. Centar za socijalnu skrb Opatija - 1.602.760,00 kn
3. Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška - 1.571.267,30 kn
4. Centar za socijalnu skrb Donja Stubica- 3.377.658,91 kn
5. Centar za socijalnu skrb Županja - 1.106.250,35 kn
6. Centar za socijalnu skrb Osijek - 2.756.933,49 kn
7. Centar za socijalnu skrb Krapina - 1.401.741,76 kn
8. Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko - 992.827,52 kn
9. Centar za socijalnu skrb Vrbovec - 7.686.015,75 kn
10. Centar za socijalnu skrb Slunj - 1.087.400,37 kn

U svrhu nastavka procesa kroz poziv „Unaprjeđivanje infrastrukture centara za socijalnu skrb kao podrška procesu deinstytucionalizacije – EFRR faza II“ centri za socijalnu skrb osigurali su financijska sredstva za poboljšanje infrastrukturnih uvjeta u vrijednosti od 75.686.103,02 kn i to za:

1. Centar za socijalnu skrb Trogir - 3.313.354,95 kn
2. Centar za socijalnu skrb Đurđevac - 6.626.036,85 kn
3. Centar za socijalnu skrb Zadar - 14.893.338,75 kn
4. Centar za socijalnu skrb Đakovo - 14.546.443,77 kn
5. Centar za socijalnu skrb Virovitica - 5.464.897,15 kn
6. Centar za socijalnu skrb Požega - 11.389.825,70 kn
7. Centar za socijalnu skrb Rijeka - 13.967.414,31 kn
8. Centar za socijalnu skrb Koprivnica - 5.484.791,54 kn

Centri za socijalnu skrb u svrhu provedbe procesa transformacije i deinstytucionalizacije također su imali potrebu osiguravanja dodatnih kadrova što im je omogućeno kroz natječaj

„Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitucionalizacije“, ESF otvoreni poziv faza II putem kojeg su odobreni projekti u iznosu od 22.103.588,64 kn i to za:

1. Centar za socijalnu skrb Koprivnica - 2.986.637,92 kn
2. Centar za socijalnu skrb Đurđevac - 1.736.990,30 kn
3. Centar za socijalnu skrb Šibenik - 2.352.000,00 kn
4. Centar za socijalnu skrb Split - 2.984.388,51 kn
5. Centar za socijalnu skrb Zadar - 2.571.408,00 kn
6. Centar za socijalnu skrb Čakovec - 2.487.086,73 kn
7. Centar za socijalnu skrb Karlovac - 1.880.654,19 kn
8. Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod - 1.550.643,95 kn
9. Centar za socijalnu skrb Vukovar - 1.125.600,00 kn
10. Centar za socijalnu skrb Osijek - 2.428.179,04 kn

U svrhu nastavka osiguravanja kvalitetne infrastrukture centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara za rad s korisnicima, a s ciljem jačanja učinkovitosti njihove uloge u procesu uključivanja korisnika u život zajednice, potrebno je osigurati dostupne, odgovarajuće i opremljene prostore koji će biti u funkciji provedbe procesa.

Reorganizacijom rada i jačanjem stručnih kapaciteta centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara omogućit će se veća dostupnost i kvalitetnije pružanje usluga prilagođeno potrebama korisnika. Planirane aktivnosti provodit će se kontinuirano kako bi centri mogli pružati odgovarajuće usluge sukladno potrebama korisnika korištenjem sredstava državnog proračuna kroz kapitalna ulaganja i korištenjem sredstava ESI fondova.

4.1. Aktivnosti koje se odnose na centre za socijalnu skrb i obiteljske centre

AKTIVNOST 1 Unaprjeđenje infrastrukture centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara kao podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP centri za socijalnu skrb obiteljski centri	2022.- 2027.	EFRR PKK 2021. – 2027. sredstva državnog proračuna	1. Broj kupljenih, rekonstruiranih, dograđenih, izgrađenih te opremljenih nekretnina za potrebe centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara 2. Broj kupljenih novih vozila radi mobilnosti radnika i bolje dostupnosti usluga korisnicima u lokalnoj zajednici	18 centara (od 82 centra za socijalnu skrb u sklopu kojih trenutno djeluje 20 obiteljskih centara) koristilo je sredstva EFRR-a za poboljšanje prostornih uvjeta za obavljanje djelatnosti

AKTIVNOST 2 Zapošljavanje stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb i obiteljskim centrima radi širenja programa i usluga za obitelji u riziku kao podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije korisnika

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP centri za socijalnu skrb obiteljski centri	2022.- 2027.	NPOO sredstva do kraja prosinca 2024. - zapošljavanje stručnjaka u obiteljskim centrima PULJP 2021. – 2027. - zapošljavanje sredstva državnog proračuna - zapošljavanje	Broj novozaposlenih stručnjaka	U centrima za socijalnu skrb i obiteljskim centrima trenutno je sistematizirano za stručne radnike 2.211 radnih mjesta, a zaposleno njih 1.885.

5. UNAPREĐIVANJE KOMPETENCIJA PRUŽATELJA USLUGA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI KAO PODRŠKA PROCESU DEINSTITUCIONALIZACIJE, PREVENCIJE INSTITUCIONALIZACIJE I TRANSFORMACIJE I OSIGURAVANJE ODRŽIVOSTI SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI

Stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo i dužnost trajno se stručno usavršavati. Pod trajnim stručnim usavršavanjem podrazumijeva se pojedinačno i organizirano usavršavanje u struci u području socijalnog rada, prava, socijalne pedagogije, psihologije, logopedije, edukacijske rehabilitacije, radne terapije, odgoja, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, savjetodavnog rada, upravljanja, socijalne politike i drugih područja važnih za učinkovito i kvalitetno obavljanje poslova u socijalnoj skrbi.

Navedeni način organizacije stručnog usavršavanja stručnih radnika se pokazao nedostatan u smislu nemogućnosti obuhvata svih stručnjaka u kratkom roku kao i nedostataka procesa standardizacije edukacija i evaluacije istih.

Novim Zakonom o socijalnoj skrbi osniva se Akademija socijalne skrbi koja ima status javne ustanove sa sjedištem u Zagrebu.

5.1. Aktivnosti koje se odnose na sve pružatelje socijalnih usluga

AKTIVNOST 1 Unapređivanje profesionalnih kompetencija radnika u sustavu socijalne skrbi

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP	2023.-2027.	ESF + PULJP 2021. - 2027. – izravna dodjela za uspostavu Akademije sredstva državnog proračuna – licenciranje programa stručnog usavršavanja i provedba edukacije	1. Uspostavljena Akademija socijalne skrbi 2. Broj licenciranih i standardiziranih programa stručnog usavršavanja u sustavu socijalne skrbi 3. Broj provedenih edukacija za radnike u sustavu socijalne skrbi 4. Broj educiranih radnika u sustavu socijalne skrbi 5. Uspostavljen sustav kontinuirane supervizije	1. Programi edukacije nisu standardizirani te nedostaju specijalizirani programi edukacije 2. Godišnji program stručnog usavršavanja donosilo je nadležno ministarstvo za područje socijalne skrbi, a u stručno usavršavanje nisu bili uključeni pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača

AKTIVNOST 2 Uspostava učinkovitog sustava podrške stručnim radnicima i korisnicima te obiteljima korisnika u svrhu pripreme za prijelaz u izvaninstitucijske oblike smještaja

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP pružatelji socijalnih usluga	2023.-2027.	sredstva državnog proračuna	Uspostavljena <i>supervizija</i> procesa deinstitutionalizacije i transformacije u svrhu sustavne podrške stručnim radnicima i korisnicima te njihovim obiteljima.	Nepostojanje sustavne <i>supervizije</i> procesa

AKTIVNOST 3 Razvoj analitičkih kapaciteta ministarstva nadležnog za područje socijalne skrbi za praćenje potreba i dugoročno planiranje zapošljavanja u sustavu socijalne skrbi

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP	2024.- 2027.	ESF+ PULJP 2021. – 2027.	<p>1. Uspostavljena jedinica nadležna za koordinaciju razvoja regionalne ravnomjernosti u pružanju socijalnih usluga i praćenje stanja i potreba za radnom snagom u sustavu socijalne skrbi</p> <p>2. Izrađena analitička podloga o postojećim kapacitetima ljudskih resursa u sustavu socijalne skrbi u svrhu dugoročnog planiranja potreba za zapošljavanjima u sustavu socijalne skrbi</p> <p>3. Uspostavljena suradnja s HZZ-om s ciljem profiliranja kandidata za radna mjesta u sustavu socijalne skrbi</p>	<p>Ne postoji jedinica nadležna za koordinaciju razvoja regionalne ravnomjernosti u pružanju socijalnih usluga i praćenje stanja i potreba za radnom snagom u sustavu socijalne skrbi.</p> <p>Ne postoji koordinacija sa HZZ u svrhu profiliranja kandidata za radna mjesta u sustavu socijalne skrbi i dugoročno planiranje potreba za zapošljavanjima u sustavu socijalne skrbi.</p>

AKTIVNOST 4 Osiguravanje održivosti socijalnih usluga

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP Pružatelji socijalnih usluga	2022.-2024.	sredstva državnog proračuna	Osigurana održivost socijalnih usluga razvijenih kao podrška procesu deinstucionalizacije i prevencije institucionalizacije financiranih sredstvima ESI fondova u razdoblju 2014. – 2020.	Završetkom dijela projekata financiranih sredstvima fondova EU trošak razvijenih usluga djelomično je prešao na državni proračun, dio projekata je u tijeku i dalje. U 2022. godinu osigurano zapošljavanje 27 radnika za pružanje izvaninstitucijskih usluga na teret sredstava

				državnog proračuna, a koji su u prethodnom razdoblju bili financirani iz EU sredstava.
--	--	--	--	--

AKTIVNOST 5 Izrada Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba u području razvoja socijalnih usluga

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP JLP(R)S pružatelji socijalnih usluga	2023.-2024.	ESF+PULJP 2021. – 2027. – izrada županijskih socijalnih planova	1. Donesen Pravilnik i unaprijeđena metodologija procjene potreba u području razvoja socijalnih usluga 2. 21 županijski socijalni plan i 38 individualnih planova transformacije i deinstitutionalizacije pružatelja socijalnih usluga kojima je osnivač RH utemeljeni na metodologiji procjene potreba i međusobno usklađeni	U dosadašnjem procesu socijalnog planiranja nije primijenjen jedinstveni metodološki pristup u procjeni potreba za razvojem socijalnih usluga.

AKTIVNOST 6 Osiguravanje potrebnih nekretnina za pružanje izvaninstitucijskih socijalnih usluga

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/ vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP JLP(R)S MGPUDI pružatelji socijalnih usluga	2022.-2027.	redovan rad	1. Broj osiguranih nekretnine za uslugu organiziranog stanovanja s ciljem povećanja broja korisnika 2. Broj osiguranih nekretnina za ostale izvaninstitucijske usluge s ciljem	U prethodnom razdoblju uspostavljena suradnja s ministarstvom nadležnim za državnu imovinu i s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u svrhu

			povećanja dostupnosti usluga	osiguravanja nekretnina za pružanje socijalnih izvaninstitucijskih usluga (bez naknade ili po prihvatljivim nižim cijenama najamnine).
--	--	--	------------------------------	--

AKTIVNOST 7 Razvoj metodologije/instrumenata za praćenja procesa deinstitucionalizacije prevencije institucionalizacije i transformacije

Odgovorne provedbene institucije i organizacije za provedbu aktivnosti	Rokovi/vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti	Izvor financiranja aktivnosti	Pokazatelji rezultata uspješnosti provedbe aktivnosti	Polazni podaci u odnosu na koje će se mjeriti uspješnost provedbe aktivnosti
MROSP pružatelji usluga Svjetska banka	2024.	Izravna dodjela ESF+ PULJP 2021. – 2027. tehnička podrška Svjetska banka	Uspostavljen sustav praćenja procesa prelaska s institucionalne skrbi na skrb i podršku u zajednici kroz pokazatelje	Zbog nedostatka kapaciteta nije uspostavljen sustav praćenja procesa već se proces prati prikupljanjem podataka o broju korisnika institucijskih i izvaninstitucijskih usluga.

6. PROVEDBA PROCESA DEINSTITUCIONALIZACIJE I PREVENCIJE INSTITUCIONALIZACIJE PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA DRUGIH OSNIVAČA

Podloga za daljnji razvoj socijalnih usluga za pružatelje socijalnih usluga drugih osnivača u narednom razdoblju je Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine i pripadajući akcijski planovi te županijski socijalni planovi.

Pored pružatelja socijalnih usluga kojima je osnivač RH, pružatelje socijalnih usluga drugih osnivača poticat će se nadalje na provedbu procesa te će im se za navedeno omogućiti dostupnost bespovratnih sredstava u svrhu zapošljavanja radnika i korištenje financijskih instrumenata iz europskih fondova u programskom razdoblju 2021. – 2027. u svrhu jačanja infrastrukture.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike poticat će pružatelje socijalnih usluga drugih osnivača na razvoj izvaninstitucijske socijalnih usluga i putem javnih poziva za podnošenje ponuda za sklapanje ugovora za pružanje socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj.

IZRADILA: Marija Kalečak
SUGLASNI:
Voditeljica Službe: Snježana Franković
Načelnica sektora: Anica Ježić
Ravnateljica: Tatjana Katkić Stanić
Državna tajnica: Marija Pletikosa